

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Akademia Pomorska w Słupsku

Data przeprowadzenia wizytacji: **23-24 maja 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	15
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	28
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	35
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	39
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	43
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	46
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	48
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	51
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	53
5. Załączniki:	57
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	57

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Igor Borkowski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Beata Mikołajczyk, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Anna Warda, ekspert PKA
3. Beata Opala, członek PKA
4. Maciej Korab, ekspert PKA ds. studentów
5. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia prowadzonym w Akademii Pomorskiej w Słupsku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	literaturoznawstwo 55% językoznawstwo 45%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	60-150 h/ 3-5 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>filologia angielska: filologia angielska – translatorska filologia angielska – nauczycielska filologia angielska – komunikacja w mediach filologia niemiecka: filologia niemiecka – ścieżka nauczycielska język niemiecki w biznesie i turystyce filologia rosyjska: filologia rosyjska – język rosyjski w biznesie i turystyce filologia rosyjska literacko-przekładoznawcza filologia rosyjska z językiem angielskim filologia rosyjska z nauczaniem języka polskiego jako obcego</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	208	32

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1869 – 1969	1084
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	170 – 177 ECTS	175 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	92 CTS	92 CTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	65 ECTS	65 ECTS

Nazwa kierunku studiów	filologia
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	literaturoznawstwo 59% językoznawstwo 41%
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	60 - 150/2-5 ECTS
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>filologia angielska:</i> <i>filologia angielska – translatorska</i> <i>filologia angielska – nauczycielska</i> <i>filologia angielska – komunikacja w mediach</i> <i>filologia niemiecka:</i> <i>filologia niemiecka – ścieżka nauczycielska</i> <i>język niemiecki w biznesie i turystyce</i> <i>filologia rosyjska:</i>

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

	<i>filologia rosyjska – język rosyjski w biznesie i turystyce</i> <i>filologia rosyjska z językiem angielskim</i> <i>filologia rosyjska z językiem ukraińskim</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	70	6
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁸	874 – 949	526 – 613
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	115 - 118	115 - 118
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	64-83 ECTS	64-83 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	42 ECTS	42 ECTS

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się,	kryterium spełnione częściowo

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia o profilu ogólniakademickim (studia I i II stopnia) prowadzonego przez Akademię Pomorską w Słupsku została zarysowana w sposób bardzo ogólnikowy: kształcenie na ocenianym kierunku ma służyć „kształtowaniu kompetencji lingwistycznych w połączeniu z przekazywaniem wiedzy literacko-kulturowej i realioznawczej w obrębie filologii obcych”. Już w tym stwierdzeniu charakteryzującym kierunek ogólnie uwaga skierowana jest nie na elementy konstytutywne całego kierunku, lecz na wymienione w liczbie mnogiej filologii obce. Obecnie prowadzone jest kształcenie na kierunku w ramach trzech specjalności językowych (owych „filologii obcych”): *filologii angielskiej*, *filologii germańskiej* oraz *filologii rosyjskiej*. Dokumentacja kierunku, w tym liczących 84 strony dokument zatytułowany „Koncepcja kształcenia na kierunku filologia prowadzonym w Katedrze Neofilologia i Katedrze Filologii Angielskiej Instytutu Filologii AP w Słupsku” nie akcentuje spójnego charakteru kształcenia na poszczególnych „filologiach obcych” w ramach jednego kierunku, przeciwnie silnie koncentruje się na poszczególnych specjalnościach i ścieżkach kształcenia, uwypuklając ich cechy charakterystyczne i specyfikę wskazując choćby na bardzo odmienne od siebie opisy sylwetki absolwenta poszczególnych specjalności i ścieżek tego

samego kierunku, poza wspólnym elementem kształcenia w postaci celu jakim jest uzyskanie biegłości językowej na poziomie C1 dla studiów I stopnia (i dla studiów II stopnia odpowiednia C2) ESOKJ w zakresie języka kierunkowego wskazuje się na różne zestawy wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w które wyposażany jest podczas studiów absolwent poszczególnych specjalności i ścieżek kształcenia.

Daje się zauważyć silna atomizacja kształcenia na poszczególnych specjalnościach podkreślana także w wielu miejscach choćby deklaracjami, że kształcenie realizowane jest w różnych jednostkach organizacyjnych, które rzadko wchodzi ze sobą w dialog dotyczący całej koncepcji kształcenia, elementów wspólnych tworzących koherentny fundament dla różnorodności kształcenia. Jednostki te definiują odmienne cele w kształceniu na „swojej” specjalności oraz sposoby ich realizacji.

Za dodatkowy aspekt kształcenia świadczący o braku spójności koncepcji na kierunku jest funkcjonowanie w obrębie kierunku kształcenia prowadzącego do uzyskania podwójnego dyplomu. Podczas gdy większość studentów filologii realizuje kształcenie zdefiniowane zgodnie z koncepcją sformułowaną przez Akademię Pomorską w Słupsku, studenci nieliczni *filologii germańskiej* oraz *filologii rosyjskiej* uczestniczą w kształceniu prowadzącym do uzyskania dyplomu wspólnego. Zatem koncepcja ich kształcenia wypracowana została wspólnie uczelniami zagranicznymi (umowa z Narodowym Uniwersytetem Wykorzystania Zasobów Biologicznych oraz Chersońskim Uniwersytetem Państwowym, oba w Ukrainie, umowa z Kazachskim Narodowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Abaja w Kazachstanie). Brak jest informacji, w jaki sposób koncepcja kształcenia prowadzące do uzyskania dyplomu podwójnego, którą to uczelnie uczestniczące w danym projekcie, formułują wspólnie. wpisuje się w ogólną charakterystykę kształcenia na kierunku filologia i w jakich merytorycznych relacjach się do niej znajduje.

W roku akad. 2022/2023 podjęto decyzję, by od 1. 10. 2023 z kierunku filologia wyodrębnić kształcenie prowadzone na obecnej specjalności *filologia angielska* i nadać mu status odrębnego kierunku studiów. Natomiast pozostałe dwie specjalności (*filologia germańska* oraz *filologia rosyjska*) mają nadal tworzyć kierunek wspólny. Dotąd nie podjęto ani dyskusji ani działań dotyczących redefiniowania koncepcji kształcenia filologicznego po wyłączeniu filologii angielskiej. Nie podjęto próby uspoźnienia kształcenia na tych dwóch specjalnościach.

Na ocenianym kierunku Uczelnia oferuje przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego i języka niemieckiego na studiach I i II stopnia, przy czym kwalifikacje do nauczania języka obcego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej absolwent otrzymuje, prawidłowo, po ukończeniu studiów II stopnia.

Pomimo powyższych niespójności koncepcja kształcenia na kierunku filologia wpisuje się w misję i strategię rozwoju Uczelni. Uczelnia ukierunkowana jest w obrębie kształcenia przede wszystkim na dbałość o wysoką jakość kształcenia oraz współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Koncepcja kształcenia i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których przyporządkowano kierunek. Kształcenie na kierunku przyporządkowano do literaturoznawstwa jako dyscypliny wiodącej, natomiast zestaw ogólnych efektów uczenia się dla kierunku tego rozróżnienia nie uwypukla. Przyporządkowanie koncepcji do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo jest jak najbardziej zasadne i odpowiada kształceniu filologicznemu. Należy jednak zwrócić uwagę, iż mimo licznych odniesień w kierunkowych efektach uczenia się do wiedzy o historii, kulturze, gospodarce, społeczeństwie, geografii, krajów w których używany jest dany język kierunkowy, właściwe dyscypliny nie zostały one uwzględnione w koncepcji kształcenia.

W Uczelni prowadzone są badania naukowe w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Badania te obejmują m.in. analizę dyskursów specjalistycznych, komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej, akwizycji języka, glottodydaktykę, jak również pamięci w kulturze, komparatystyki tożsamości oraz literacko-kulturowych aspektów regionu Pomorza. Koncepcja kształcenia na kierunku jest zorientowana na połączenie tradycyjnego kształcenia filologicznego (zajęcia służące zdobywaniu wiedzy teoretycznej i umiejętności językowo-komunikacyjnych oraz merytorycznych, w tym badawczych) z kształceniem dla potrzeb otoczenia gospodarczego. Odzwierciedla to wprowadzenie do programu studiów I oraz II stopnia licznych ścieżek dydaktycznych: np. w ramach studiów I stopnia na specjalności *filologii angielskiej* ścieżki *translatorskiej*, *nauczycielskiej* oraz *komunikacja w mediach*, w ramach studiów I stopnia specjalności *filologii germańskiej* ścieżki *nauczycielskiej* oraz *język niemiecki w biznesie i turystyce*, w ramach studiów I stopnia specjalności *filologii rosyjskiej* np. ścieżki *język rosyjski w biznesie i turystyce*, ścieżki *literacko-przekładoznawczej*. Wyposażają one absolwentów kierunku w wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne pozwalające na wykonywanie zadań zawodowych wymagających z jednej strony dobrych umiejętności językowych oraz wiedzy filologicznej i specyficznych dla filologa umiejętności miękkich.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia w szczególności dzięki uwzględnieniu kształcenia specjalnościowego odpowiadają na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy. Zostały one także określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, w szczególności z nauczycielami akademickimi i studentami, którzy mają wpływ na program studiów w formie opiniowania przedstawionych przez kierownictwo poszczególnych jednostek Katedry Neofilologii. Udział interesariuszy zewnętrznych wynika przede wszystkim z wieloletniej formalnej i nieformalnej współpracy Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego i dotyczy w szczególności kształcenia specjalnościowego, obejmującego także komponent praktyk studenckich. Przy opracowywaniu koncepcji kształcenia specjalnościowego wykorzystano sugestie przedstawicieli środowiska oświatowego i podmiotów oferujących praktyki. Interesariusze zewnętrzni mieli niewątpliwie wpływ na kształt poszczególnych specjalności i ścieżek kształcenia.

Obecna koncepcja kształcenia na kierunku filologia nie uwzględnia nauczania i uczenia na odległość. Stosowane w ostatnich latach rozwiązania nie wynikały z założeń koncepcyjnych, lecz stanowiły reakcję na sytuację wywołaną pandemią COVID 19.

W zestawie ogólnych efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku, zdefiniowanych zarówno dla studiów I stopnia jak i II stopnia, uwzględniono efekty związane z wiedzą i fachową terminologią w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz z umiejętnościami i kompetencjami przygotowującymi do prowadzenia badań naukowych i działalności popularyzatorskiej w obu tych dyscyplinach. W zestawie efektów uczenia się dla kierunku (studia I i II stopnia) nie wskazano poziomu biegłości językowej zarówno dla języka specjalizacji, jak i w ramach kształcenia drugiego języka obcego. Ogólne efekty uczenia się dla kierunku nie zostały w sposób właściwy uszczegółowione w odniesieniu do zakresu, w jakim studenci osiągają je na poszczególnych zajęciach lub wskazano efekty uczenia się odbiegające od celów zajęć. Ponadto zostały często sformułowane w sposób niezrozumiały lub tak szeroki, że nie umożliwiają stworzenia spójnego systemu ich weryfikacji. A oto przykłady nieprawidłowych zapisów efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć:

- dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego (filologia angielska studia II stopnia)* założone efekt W_01 (ma wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym

wybranego obszaru językowego) niemający żadnego odniesienia do celów kształcenia tych zajęć;

- podobnie dla zajęć *gramatyka remedialna (filologia angielska studia II stopnia)* sformułowano efekt z zakresu wiedzy, który nie przystaje do celów kształcenia tych zajęć: W_01 (posiada wiedzę z zakresu najważniejszych pojęć teoretycznych i badawczych w obszarze dyskursu);
- dla zajęć *analiza dyskursu akademickiego (filologia angielska studia II stopnia)* zdefiniowano wieloczołnowy efekt z zakresu kompetencji społecznych K_01 (systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym. Rozumie, potrafi analizować i objaśniać relacje zachodzące pomiędzy kulturą i jej instytucjami oraz mediami a mechanizmami władzy), który z jednej strony nazywa umiejętności, a nie kompetencje społeczne, z drugiej zaś nie koresponduje z celami kształcenia zajęć;
- dla zajęć *seminarium magisterskie (literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, komparatystyka literacka) (filologia angielska studia II stopnia)* założono efekt W_01 (ma uporządkowaną pogłębioną wiedzę filologiczną obejmującą terminologię i metodologię w zakresie studiowanej subdyscypliny językoznawstwa) wykazując konieczność zdobycia wiedzy z wybranego obszaru językoznawstwa także w przypadku seminariów literaturoznawczych i komparatystyczno-literaturoznawczych, pomijając zupełnie wiedzę przedmiotową właściwą dla seminariów z zakresu literaturoznawstwa. Ponadto błędnie zakwalifikowano umiejętności do kategorii wiedzy: W_02 (charakteryzuje tematykę swojej pracy magisterskiej, W_03 (analizuje najważniejsze problemy związane z tematyką swojej pracy). Kolejnym uchybieniem jest pominięcie w kategorii umiejętności wyboru oraz zastosowania właściwej metodologii badawczej (U_02 analizuje zebrany materiał badawczy, U_03 porządkuje wyniki swoich badań) oraz umiejętności krytycznej analizy literatury przedmiotu, wskazano jedynie w U_01 na umiejętność „gromadzenia właściwej dla tematyki pracy literatury”. Nie uwzględniono w zestawie efektów uczenia się również umiejętności zgodnego z zasadami pisania akademickiego (zasady merytoryczne, struktura tekstu, zasady językowe oraz zasady formalnego przygotowania manuskryptu) tekstu pracy magisterskiej ograniczając się jedynie do U_05 czyli umiejętności „przedstawienia w formie prezentacji wyników swoich badań”. Błędnie uznano umiejętności (K_01 krytycznie analizuje źródła danych, K_02 dyskutuje nad uzyskanymi wynikami badań) za kompetencje społeczne;
- dla zajęć *seminarium uzupełniające (językoznawstwo stosowane: akwizycja języka, glottodydaktyka, komunikacja) (filologia angielska studia II stopnia)* za efekty z kategorii wiedzy uznano błędnie umiejętności (W_01 identyfikuje terminy i rozpoznaje metodologię..., W_02 rozpoznaje relacje łączące filologię i inne nauki społeczne pozwalające na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych...);
- podobnie dla zajęć *typy tekstów akademickich (filologia angielska studia II stopnia)* wskazano w ramach efektów z zakresu wiedzy umiejętności (W_01 identyfikuje poszczególne struktury gramatyczne z właściwymi im sytuacjami komunikacyjnymi czy W-03 ... opisuje budowę tekstu pisemnego używając fachowej terminologii, przypisuje poszczególne formy tekstów odpowiednim celom akademickim);
- ten sam błąd przyporządkowania widoczny jest w karcie zajęć *fonetyka remedialna (filologia angielska studia II stopnia)* – efekty z zakresu wiedzy nazywają umiejętności, np. W_01 (rozdziela samogłoski, dwugłoski...), W_02 (potrafi dokonywać zapisu fonetycznego słów i zdań), a efekt wskazany jako należący do grupy kompetencji społecznych wskazuje na umiejętność K_1 (adekwatnie dobiera rytmikę i intonację...);

- także dla zajęć *praktyczna nauka języka drugiego (język rosyjski)* (studia I stopnia) wskazano umiejętności jako założone efekty uczenia się z zakresu wiedzy W_01 (student identyfikuje i używa w praktyce komunikacyjnej znaki literowe alfabetu języka rosyjskiego, reprodukuje...), W_02 (student nazywa i charakteryzuje przedmioty oraz osoby z najbliższego otoczenia). Ponadto założone efekty uczenia się z zakresu wiedzy oraz umiejętności (np. U_03 student świadomie posługuje się fleksją i składnią języka rosyjskiego zdania prostego; prawidłowo stosuje poznane zasady ortograficzne w redakcji prostych tekstów pisanych (streszczenie, opis, opowiadanie) nie są zgodnie z założonym w efektach uczenia się dla kierunku poziomem umiejętności językowych w ramach kształcenia drugiego języka;
- nie sformułowano żadnego efektu uczenia się dla zajęć *bezpieczeństwo i higiena pracy* (studia I i II stopnia) czy *wychowanie fizyczne* (studia I stopnia);
- dla zajęć *tłumaczenie ustne (filologia angielska studia II stopnia)* sformułowano bardzo szeroko efekt uczenia się W_02 (zna zaawansowaną terminologię różnych dziedzin ludzkiej działalności. Posiada wiedzę nt. różnorodnych form komunikacji, kanałów komunikacyjnych, komunikacji międzykulturowej itp.), co czyni ten efekt nie w pełni weryfikowalnym. Także w ramach tych zajęć dokonano błędnego zakwalifikowania umiejętności do kompetencji społecznych, K_01 (adekwatnie stosuje metody badawcze wszystkich poznanych dziedzin humanistycznych do rozwiązywania problemów tłumaczenia ustnego), K_02 (monitoruje wydarzenia polityczne, gospodarcze. Naukowe, kulturalne we wszystkich językach przekładu.). Ponadto oba powyższe efekty zostały sformułowane bardzo szeroko, co uniemożliwia ich właściwą weryfikację;
- dla zajęć *technologia informacyjna* (studia I stopnia) nie wskazano żadnego efektu uczenia się z zakresu wiedzy odnoszącego się do wiedzy informatycznej, jedyny efekt z tej kategorii dotyczy wiedzy z zakresu prawa autorskiego;
- dla dwóch zajęć *teoria i filozofia w komunikacji* oraz *filozoficzne podstawy komunikacji społecznej* (studia I stopnia) zdefiniowano identyczny zestaw efektów uczenia;
- dla zajęć *praktyczna nauka języka niemieckiego* (studia I stopnia, *filologia germańska*) sformułowano w sposób niezrozumiały efekt uczenia się W_01 (zna i rozumie podstawową terminologię z zakresu praktycznej nauki języka obcego). Trudno określić, czym jest „terminologia z zakresu praktycznej nauki języka obcego”, a właściwie należy poddać pod wątpliwość występowanie takiej terminologii. Kolejne efekty uczenia się, np. W_02 (zna i rozumie podstawową terminologię specjalistyczną (metajęzyk) oraz odznacza się uporządkowaną wiedzą z zakresu historii, zagadnień literatury, kultury, a także realiów społeczno-gospodarczych), W_04 (ma wiedzę o najważniejszych kierunkach rozwoju i nowych osiągnięciach literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i/lub językoznawstwa, szczególnie w kontekście wybranej specjalizacji programowej), U_04 (potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów, a także przeprowadzić ich analizę i interpretację z językowego punktu widzenia z zastosowaniem typowych metod językoznawczych, w celu określenia ich znaczeń, przynależności gatunkowej i dyskursywnej, skuteczności komunikacyjnej, a także oddziaływania społecznego i miejsca z perspektywy diachronicznej) odnoszą się do tak szerokiego spektrum zjawisk i zagadnień, iż nie możliwa staje się ich odpowiednia weryfikacja. Ponadto dalece wykraczają poza cele kształcenia tego bloku zajęć, które określono jako „kształcenie sprawności i rozwijanie kompetencji językowych w zakresie słuchania, mówienia, czytania, pisania, mediacji oraz kompetencji interkulturowej” przy założeniu semestralnej progresji biegłości językowej od poziomu B1 (2. semestr) do poziomu C1 ESOKJ (4. semestr);

- także w zestawie efektów uczenia się dla zajęć *praca z tekstem literackim* (studia I stopnia, *filologia germańska*) zakwalifikowano umiejętności do kategorii wiedzy, np. W_01 (analizuje i interpretuje...), W_02 (rozumie zakłócenia w komunikacji międzyludzkiej);
- dla zajęć *fonetyka języka niemieckiego* (studia I stopnia, *filologia germańska*) nie wskazano na zakres wiedzy stanowiącej efekt W_01 (posiada wiedzę (jaką?) i poprawnie artykułuje spółgłoski i samogłoski w języku niemieckim);
- w karcie zajęć *praktyczna nauka języka rosyjskiego: PNJR-Fonetyka* (studia I stopnia, *filologia rosyjska*) jedyny z kategorii wiedzy efekt W_01 (potrafi identyfikować i zastosować w praktyce zaawansowaną wiedzę teoretyczną z zakresu kompetencji komunikacyjnych, poprawną pod względem komunikacyjnym) wskazuje na umiejętność zastosowania wiedzy teoretycznej, która nie została skonkretyzowana. Taki zapis jest po pierwsze mało informatywny (nie stanowi żadnej informacji / wskazówki dla studentów), po drugie zaś czyni ten efekt uczenia się nieweryfikowalnym. Efekt U_04 (potrafi opisywać otaczającą rzeczywistość w oparciu o nabytą wiedzę, w tym z wykorzystaniem umiejętności transkrypcyjnej) sformułowany w sposób niezrozumiały (w jaki sposób „umiejętność transkrypcyjna” może służyć opisywaniu rzeczywistości?). Efekt U_05 (potrafi gromadzić niezbędną literaturę przedmiotu, dokonywać jej weryfikacji) nie koresponduje z celami kształcenia zajęć.

Uczelnia zakłada przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela na studiach I i II stopnia na specjalności *filologia angielska* oraz *filologia germańska*. Uzyskanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu - języka obcego ma miejsce, również prawidłowo, dopiero po ukończeniu studiów II stopnia. Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, zakłada się uzyskanie kompetencji do wykonywania zawodu nauczyciela na wszystkich etapach edukacyjnych, czyli w szkole podstawowej oraz przedszkolu (na I i II etapie edukacyjnym) na studiach I stopnia i uzupełnienie kompetencji nauczycielskich o te, które dotyczą szkoły ponadpodstawowej (III etapu edukacyjnego) na studiach II stopnia. Jest to założenie niezgodne ze standardem, gdyż realizacja przez Uczelnię standardu zakłada przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego lub niemieckiego w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Wymóg zamieszczony w załączniku nr 1 do rozporządzenia MNiSW z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, jednoznacznie stwierdza, że nie ma on zastosowania do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej. W przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej realizowanie zajęć polega na tym, że nauczyciel prowadzi te zajęcia według ustalonego przez siebie planu, dostosowując czas zajęć i przerw do aktywności uczniów. W kształceniu zintegrowanym nie ma wyodrębnionych zajęć, bezcelowe jest więc przygotowywanie w tym zakresie do wykonywania zawodu nauczycielka przedmiotu. Uczelnia może dawać przygotowanie do nauczania dzieci młodszych w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ale nie powinna tego wiązać z przygotowaniem do wykonywania zawodu nauczyciela języka obcego w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej. Należy tu nadmienić, że zgodnie z załącznikiem nr 2 do ww. rozporządzenia, który stanowi standard kształcenia przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej, studenci na realizujących ten standard kierunkach pedagogicznych otrzymują przygotowanie merytoryczne i metodyczne do nauczania języka obcego właśnie na I etapie edukacyjnym. Dodatkowo, nazwa jednej ze ścieżek: *filologia rosyjska z nauczaniem języka polskiego jako obcego*, sugeruje, że odbywa się w jej ramach przygotowanie do nauczania języka polskiego jako obcego. Program tej specjalizacji, jak potwierdziła Uczelnia podczas wizytacji, nie zakłada osiągnięcia efektów uczenia się dotyczących takich kompetencji. Nazwa jest więc myląca dla kandydatów i studentów. **Rekomenduje się** dostosowanie nazwy

specjalizacji w taki sposób, aby odnosiła się do kompetencji osiąganych w wyniku realizacji programu studiów i nie zawierała błędnych informacji co do przygotowania, jakie w swoich ramach program oferuje.

Realizacja standardu w odniesieniu do efektów uczenia się nie jest jasna. Uczelnia przedstawiła w programie kształcenia nauczycieli na studiach I stopnia ogólne efekty uczenia się powielone ze standardu, jednakże zestaw ten nie jest kompletny. Pominięto trzy efekty ogólne z kategorii wiedzy: student zna i rozumie zagadnienia edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji, sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia. Na studiach II stopnia powielono ponownie ten sam zestaw efektów, jednakże już kompletny, czyli zawierający trzy wcześniej pominięte efekty. Jest to jedyna różnica pomiędzy studiami I i II stopnia. Postępując w ten sposób nie uwzględniono koncepcji kształcenia, a więc tego, że na studiach I stopnia studenci osiągają ogólne efekty uczenia się założone w standardzie na poziomie szkoły podstawowej, a na studiach II stopnia na poziomie szkoły ponadpodstawowej. Zgodnie z tym zapisem studenci osiągnęli efekty uczenia się ze standardu już na studiach I stopnia i nie ma potrzeby uzupełnienia wykształcenia na studiach II stopnia. Ponadto, efekty przyjęte dla kierunku, ogólne efekty ze standardu, nie są uszczegółowione w odniesieniu do poszczególnych zajęć i grup zajęć. Dla poszczególnych zajęć nie uwzględniono kompletu efektów szczegółowych określonych w standardzie. Na przykład efekt z kategorii umiejętności: „pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego”, pomimo że znalazł się w katalogu efektów zarówno na studiach I, jak i II stopnia, nie jest osiągany na żadnych z przewidzianych programem zajęć. Nieco inna sytuacja ma miejsce z efektami dotyczącymi na przykład *emisji głosu* – w tym przypadku jeden z efektów szczegółowych jest efektem ogólnym ze standardu („Student sprawnie posługuje się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu”), drugi niepełnym efektem ogólnym ze standardu („Student zna zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu”), trzeci nie jest efektem ze standardu w ogóle („Student wykazuje komunikatywność i staranność w mowie. Zachowuje otwartość w czasie dialogu i pracy z grupą”). Oznacza to, że efekty szczegółowe dla poszczególnych zajęć na specjalizacji *nauczycielskiej* są nieuporządkowane, a ich odniesienie do standardu raz niepełne - nie obejmują wszystkich efektów szczegółowych wskazanych przez standard, a raz redundantne - obejmują efekty w standardzie nie ujęte. Ponadto, efekty w zakresie emisji głosu nie są zróżnicowane w programie kształcenia nauczycieli dla poszczególnych etapów edukacyjnych (na studiach I i II stopnia), więc studenci, nieprawidłowo, osiągają je dwukrotnie i dwukrotnie są one weryfikowane.

Najlepszym przykładem nieuporządkowania efektów uczenia się w odniesieniu do realizacji standardu jest przypisanie jednym zajęciom dwóch odmiennie brzmiących zestawów efektów. Ma to miejsce na studiach I stopnia w karcie zajęć *metodyka nauczania języka angielskiego w szkole podstawowej*. Co więcej, te same efekty powtórzono na studiach II stopnia na zajęciach *metodyka nauczania języka angielskiego*, gdzie wbrew założeniom koncepcji dotyczą również szkoły podstawowej. Student, zatem, osiąga te same efekty dwukrotnie.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Nie wypracowano dla kierunku jasnej, a przede wszystkim spójnej koncepcji kształcenia łączącej wszystkie oferowane w ramach kierunku specjalności oraz ścieżki kształcenia. Koncepcja jest silnie zatowarzyszona i silnie podkreśla różnorodność poszczególnych specjalności i ścieżek kształcenia. Mimo tej niespójności wypracowane rozwiązania koncepcyjne oraz cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Koncepcja kształcenia nauczycieli nie jest jasna. Nie jest również zgodna z wymogami standardu i określonymi w nim efektami uczenia się. Nieprawidłowo zakłada otrzymywanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu na I etapie edukacyjnym. W tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku filologia (a właściwie na poszczególnych specjalnościach) biorą udział interesariusze zewnętrzni oraz interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicy oraz studenci).

Ogólne efekty uczenia się sformułowane dla kierunku są co do zasady zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim studiów, zostały w prawidłowy sposób przyporządkowane do charakterystyk drugiego stopnia dla poziomu 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Ogólne efekty uczenia się dla studiów I i II stopnia zostały zdefiniowane w sposób zrozumiały, są w ramach realizacji programu studiów możliwe do osiągnięcia. Natomiast efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć zdefiniowano nie w pełni właściwie, ich sformułowania są często bardzo szerokie, nie odpowiadają celom kształcenia zajęć. Ponadto nagminnie występują błędy w zakwalifikowaniu poszczególnych efektów do kategorii efektów z zakresu wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie zawierają pełnego zakresu ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) braku spójnej koncepcji kształcenia na kierunku; 2) niedostosowania koncepcji kształcenia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela do obowiązujących przepisów prawa 3) formułowania efektów uczenia się niezgodnego z celami kształcenia dla niektórych zajęć i grup zajęć; 4) wadliwego formułowania efektów uczenia się dla niektórych zajęć i grup zajęć, które uniemożliwiają stworzenie efektywnego systemu weryfikacji; 5) braku spójności efektów uczenia się z koncepcją kształcenia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela; 6) nieuwzględnienia w programie kształcenia nauczycieli kompletu efektów ogólnych i szczegółowych wynikających ze standardu.

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się uspoźnienie koncepcji kształcenia na kierunku filologia obejmującej wszystkie specjalności i ścieżki kształcenia, tak aby wskazywała w sposób jednoznaczny na wspólne cele kształcenia.
2. Zaleca się dostosowanie koncepcji kształcenia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela do wymagań określonych w standardzie.
3. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć i grup zajęć w taki sposób, aby były adekwatne do celów i zakresu tych zajęć oraz umożliwiły stworzenie systemu ich weryfikacji.
4. Zaleca się dostosowanie efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela do koncepcji kształcenia.
5. Zaleca się uwzględnienie w programie kształcenia nauczycieli kompletu efektów ogólnych i szczegółowych wynikających ze standardu.
6. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Dla kierunku filologia przewidziano kształcenie w ramach trzech specjalnościach (*filologia angielska, filologia germańska, filologia rosyjska*). Każda z owych specjalności obejmuje zarówno na studiach I i II stopnia różne ścieżki edukacyjne, i tak na studiach stopnia pierwszego w ramach *filologii angielskiej* realizowane są ścieżka *translatoryczna*, ścieżka *nauczycielska* oraz ścieżka *komunikacja w mediach*. Na studiach I stopnia *filologia germańska* oferowane są dwie ścieżki, *język niemiecki w biznesie* oraz ścieżka *nauczycielska*. Najbogatszą paletę ścieżek edukacyjnych posiada specjalność *filologia rosyjska* (studia I stopnia), a mianowicie *język rosyjski w biznesie i turystyce, filologia rosyjska literacko-przekładoznawcza, filologia rosyjska z językiem angielski, filologia rosyjska z nauczaniem języka polskiego jako obcego*. Elementem wspólnym dla wszystkich trzech specjalności jest ich sposób realizacji treści programowych, wszyscy studenci danej specjalności realizują w pierwszym roku studiów I stopnia treści programowe wspólne, określane sporadycznie w dokumencie „Koncepcja kształcenia na kierunku filologia” jako „kursy przedmiotowe ogólnego kształcenia filologicznego”. Następnie wybierana jest jedna z wyżej wspomnianych ścieżek studiów realizująca właściwe dla siebie treści programowe. Natomiast na studiach drugiego stopnia kandydaci przyjmowani są podczas rekrutacji na określoną ścieżkę edukacyjną, tj. w ramach *filologii angielskiej* na ścieżkę *translatoryczną, nauczycielską* oraz *komunikację międzykulturową*, w ramach *filologii germańskiej* ścieżkę *język niemiecki w biznesie* oraz *nauczycielską*, a w ramach *filologii rosyjskiej* ścieżkę *język rosyjski w biznesie i turystyce* oraz *filologię rosyjską z językiem angielskim*. W planie każdej specjalności treści programowe podzielono pomiędzy kursy zajęć kształcenia kierunkowego oraz zajęcia specjalizacyjne.

Zgodnie z koncepcją kształcenia dla kierunku, akcentującą komunikację w języku obcym i efektami uczenia się powiązanych z umiejętnością posługiwania się językami obcymi, treści programowe wspólne dla wszystkich ścieżek kształcenia są zdominowane przez wiedzę i umiejętności powiązane z kształtowaniem biegłości językowej. Treści służące osiągnięciu efektów uczenia się dotyczących kompetencji w zakresie języków obcych pojawiają się przede w zajęciach w ramach bloku zajęć z *praktycznej nauki języka angielskiego* (PNJA) i *praktycznej nauki języka niemieckiego* (PNJN), *praktycznej nauki języka rosyjskiego* (PNJR) oraz w ramach zajęć z *praktycznej nauki drugiego języka obcego*.

Treści programowe nie odwołują się prawidłowo do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek, a w konsekwencji nie w pełni wpisują się w koncepcję kształcenia. Treści programowe nie odzwierciedlają wiodącej roli literaturoznawstwa. I tak dla przykładu na studiach II stopnia *filologia angielska* nie można uznać za zajęcia o charakterze literaturoznawczym – choć takie deklaracje umieszczono w sylabusach tych zajęć – zajęć *praktyczna nauka drugiego języka (język niemiecki)*, *praktyczna nauka drugiego języka (język rosyjski)* ze względu na zdefiniowane cele kształcenia, treści programowe, a także wymaganą literaturę zajęć. Te same argumenty przeczą uznaniu za zajęcia literaturoznawcze (taka informacja pojawia się w sylabusach tych zajęć) kolejnych zajęć obowiązkowych, np. *praktyczna nauka języka angielskiego*, *analiza dyskursu akademickiego*, *typy testów akademickich*, *fonetyka remedialna*. Omawiany programie studiów obejmuje znikomą ofertę zajęć o ewidentnym charakterze literaturoznawczym realizowanych jako zajęcia obowiązkowe. Znalazły się tam zajęcia literackie do wyboru np. *seminarium magisterskie* i *seminarium uzupełniające*, także jako elementy składowe danej ścieżki edukacyjnej, jak np. *tłumaczenia literackie*. W ramach studiów II stopnia *filologia germańska* za zajęcia obowiązkowe o charakterze literaturoznawczym uznać można zajęcia *praca z tekstem literackim*, *historia i teoria literatury niemieckojęzycznej*. Ich liczba jest porównywalna do tych językoznawczych i nie odzwierciedla w pełni wiodącej roli literaturoznawstwa. Podobnie rzecz się przedstawia w programach studiów I stopnia.

Zawarte w sylabusach zajęć treści programowe sformułowane są jako lista zagadnień, które są realizowane chronologicznie w odniesieniu do wiedzy podczas każdych kolejnych zajęć (na przykład, tak podawane są treści programowe w sylabusie zajęć: *praktyczna nauka drugiego języka (język angielski)*, *praktyczna nauka drugiego języka (język niemiecki)*, *wstęp do językoznawstwa (filologia rosyjska)*, *rosyjska myśl filozoficzna w literaturze*, *wybrane zagadnienia literatury staroruskiej i literatury rosyjskiej XVIII wieku*, *historia Rosji*, *gramatyka opisowa języka rosyjskiego*, *historia literatury rosyjskiej XIX wieku*, *zarys nowożytnej kultury rosyjskiej*, *teoria i filozofia komunikacji*, *filozoficzne podstawy komunikacji społecznej*, *etyczno-kulturowe aspekty komunikacji*, *etyka w komunikacji społecznej*, *praktyczna nauka języka niemieckiego*, *fonetyka języka niemieckiego*, *gramatyka opisowa języka niemieckiego*, *wstęp do językoznawstwa (filologia germańska)*, *wiedza o krajach niemieckiego obszaru językowego*).

Przynajmniej w przypadku części zajęć treści programowe ograniczają się do elementów powiązanych z wiedzą, przy czym pominięte zostały treści związane z kategorią umiejętności oraz kompetencji społecznych, co oznacza, iż treści te nie są w pełni zgodne z efektami uczenia się podanymi dla zajęć, ponieważ w sylabusach każdego z powyższych kursów podano efekty na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Ponadto dają się zauważyć następujące nieprawidłowości w sformułowaniu treści programowych, np. dla zajęć:

- *praktyczna nauka języka angielskiego (studia II stopnia)* - nie wskazano treści programowych, lecz scharakteryzowano typy zadań podejmowanych na zajęciach (Zadania kształtujące

umiejętność czytania ze zrozumieniem i rozumienia tekstu słuchanego, budowania wypowiedzi pisemnych i ustnych oraz rozpoznawania i stosowania struktur leksykalnych i gramatycznych. Zadania ze zrozumienia tekstu czytanego literackiego i naukowego);

- *historia i teoria literatury niemieckojęzycznej* (studia II stopnia) zapisy bardzo skrótowe i powtarzające się (życie literackie w Niemczech (wydawnictwa, targi, nagrody literackie) / życie literackie w Austrii (wydawnictwa, targi, nagrody literackie) / życie literackie w Szwajcarii (wydawnictwa, targi, nagrody literackie)), zapisy hasłowe nie podające niezbędnych informacji (analiza tekstów źródłowych z zakresu teorii literatury czy analiza tekstów źródłowych z zakresu historii literatury);
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego – PNJR – leksyka* treści programowe to w zasadzie wskazanie umiejętności lub ćwiczeń strukturalnych (nie podano żadnych zakresów tematycznych) np. „Czytanie tekstów a jednoczesną segmentacją strukturalną i wyróżnieniem tematów wiodących” lub „zadawanie pytań i odpowiedzi na nie”. Większość tak zapisanych „treści kształcenia” jest niespójna z celami kształcenia oraz założonymi szczegółowymi efektami uczenia się;
- *praca z tekstem literackim (filologia germańska)* sylabus nie ustala treści programowych dla wszystkich studentów realizujących te zajęcia, lecz różnicuje je w zależności od prowadzącego. Podaje jedynie przykładowe treści. Ponadto zapis w rubryce „treści kształcenia” jest niezrozumiały, nie wiadomo do jakich treści odnosi się zapis opatrzony symbolem „*”, sylabus nie precyzuje także, jaka rola przypada odnośnie treści programowych trzem wskazanym pozycjom literaturowym (der Vorleser, Am Beispiel meines Bruders, Der Spaziergang von Rostock nach Syrakus).

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i uwzględniają, w obrębie dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, treści o charakterze podstawowym, ale także treści bardziej zaawansowane, powiązane z takimi działami językoznawstwa, jak pragmalingwistyka czy językoznawstwo stosowane (zagadnienia dotyczące translacji) czy literaturoznawstwa jak komparatystyka literacka. Sylabusy potwierdzają aktualność oraz zgodność treści programowych ze współczesną wiedzą i metodologią badań w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, do których to dyscyplin przyporządkowany został kierunek. Odpowiadają także badaniom prowadzonym przez pracowników realizujących kształcenie na kierunku. Mimo ich kompleksowego charakteru, treści programowe wielu zajęć nie zapewniają uzyskania wszystkich przewidzianych dla tych zajęć efektów uczenia się. Jak zostało już wspomniane wcześniej, treści programowe wykazują nadmierne skupienie na elementach powiązanych z wiedzą, przez co nie umożliwiają one osiągnięcia przez studentów efektów z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych.

Zamieszczona w sylabusach literatura zajęć wskazuje na aktualność treści programowych oraz ich zgodność z działalnością badawczą, a także współczesnymi tendencjami rozwojowymi językoznawstwa i literaturoznawstwa.

Z uwagi na to, iż, jak stwierdzono wcześniej, założone dla poszczególnych zajęć służących realizacji standardu kształcenia nauczycieli efekty uczenia się są nieuporządkowane i niekompletne bądź redundantne, prowadzące do ich uzyskania treści programowe powielają te nieprawidłowości i stąd nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych przez standard. Dodatkowo, treści programowe, podobnie jak efekty, w zdecydowanej większości nie są specyficzne pod kątem etapu/ etapów edukacyjnych, jakich dotyczą. Z sylabusów zajęć, np. *metodyki nauczania języka*, nie wynika, czy w szkole podstawowej dotyczą również edukacji wczesnoszkolnej, dlatego też pogłębiają

niespójność, o której była mowa wielokrotnie wcześniej: brak jasnego odzwierciedlenia koncepcji kształcenia w programie studiów.

Czas trwania studiów (6 semestrów i 4 semestry) oraz nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS (180 i 120) konieczny do ukończenia studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się i zaplanowanych treści programowych.

W programie studiów wskazano, że studenci na studiach stacjonarnych uzyskują w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia następująca liczbę punktów ECTS:

- *filologia angielska* studia I stopnia specjalność *translatoryczna i komunikacja w mediach* 167 ECTS, a specjalność *nauczycielska* 165 ECTS czyli odpowiednio 93 % oraz 92% łącznej liczby punktów ECTS.;
- *filologia angielska* studia II stopnia specjalność *translatoryczna oraz komunikacja międzykulturowa* 118, a specjalność *nauczycielska* 115 ECTS czyli odpowiednio 98% oraz 96% łącznej liczby punktów ECTS;
- *filologia germańska* studia I stopnia specjalność *język niemiecki w biznesie* 178 ECTS, a specjalność *nauczycielska* 175 ECTS czyli odpowiednio 93 % oraz 92% łącznej liczby punktów ECTS;
- *filologia germańska* studia II stopnia specjalność *język niemiecki w biznesie* oraz specjalność *nauczycielska* 120 ECTS czyli 100% łącznej liczby punktów ECTS;
- *filologia rosyjska* studia I stopnia dla wszystkich czterech specjalności 177 ECTS czyli 98% łącznej liczby punktów ECTS;
- *filologia rosyjska* studia II stopnia dla wszystkich trzech specjalności 118 ECTS czyli 98% łącznej liczby punktów ECTS.

Tym samym warunek, by co najmniej połowa programu studiów była realizowana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia został spełniony, choć wskazane parametry są nadmiernie wysokie. **Rekomenduje się** urealnienie liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących.

Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych zajęć nie jest w pełni adekwatna do nakładu pracy studenta niezbędnej do osiągnięcia założonych efektów uczenia się dla tych zajęć. Sylabusy zawierają informację o bilansie nakładu pracy studenta, określoną w punktach ECTS, uwzględniającą godziny zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz samodzielną pracę studenta (np. przygotowanie pisemnych prac domowych, przygotowanie do sprawdzianów, przygotowanie do zajęć, lekturę tekstów na zajęcia). Informacje w sylabusach poszczególnych specjalności nie są podawane w sposób jednorodny dla wszystkich zajęć, jednak zawsze stosowane jest zasada przypisania 1 punktowi ECTS 25-30 godzin pracy. Sposób naliczania nakładu pracy studenta nie jest jednolity i w pełni poprawny. Do najistotniejszych uchybień, mających charakter systemowy, zaliczyć należy:

- mechaniczne naliczanie nakładu pracy studentów (czyli wykazywania różnic pomiędzy zajęciami kontaktowymi a pracą własną studenta) pomiędzy studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi. Liczba godzin, o którą umniejszono pulę zajęć z nauczycielem akademickim na studiach niestacjonarnych w stosunku do studiów stacjonarnych, zostaje przeniesiona do pracy własnej studenta. Tym sposobem studenci niestacjonarni obligowani są do większego nakładu pracy własnej w porównaniu ze studentami stacjonarnymi w celu uzyskania tych samych efektów uczenia się. Zjawisko to jest obecne właściwie we wszystkich sylabusach trzech specjalności na obu poziomach studiów, np. w ramach studiów II stopnia specjalności

filologia angielska dotyczy to następujących zajęć: *analiza dyskursu akademickiego, gramatyka remedialna, seminarium magisterskie, seminarium uzupełniające (językoznawstwo stosowane: akwizycja języka, glottodydaktyka, komunikacja), seminarium uzupełniającego (literaturoznawstwo / kulturoznawstwo), typy tekstów akademickich, fonetyka remedialna, nowoczesne technologie w tłumaczeniu, leksykografia, tłumaczenia literackie, leksyka specjalistyczna, tłumaczenia naukowo-techniczne, tłumaczenia prawno-ekonomiczne;*

- wskazanie bardzo wysokich wartości dotyczących ilości pracy studentów nie znajdujące uzasadnienia w treściach programowych zajęć oraz ilości obowiązkowej literatury do przeczytania w ramach pracy własnej zajęć (przeszacowanie tych wartości), np. *gramatyka remedialna, seminarium uzupełniające (językoznawstwo stosowane, akwizycja języka, glottodydaktyka, komunikacja) oraz seminarium uzupełniającego (literaturoznawstwo / kulturoznawstwo), typy tekstów akademickich, fonetyka remedialna, tłumaczenia ustne, tłumaczenia literackie, leksyka specjalistyczna, tłumaczenia naukowo-techniczne, fonetyka języka niemieckiego (studia I stopnia)* (dla przykładu przy zaplanowanych 60 godz. z nauczycielem akademickim wykazano w ramach pracy własnej 150 godz. pracy samodzielnej - ćwiczenia prawidłowej wymowy), *gramatyka opisowa języka niemieckiego* (np. zaplanowano np. 60 godz. przygotowania do powtórzeń, choć wskazano także np. na pozycję przygotowanie do kolokwium / testu w wymiarze 30 godz. - zatem powtórzono w zapisach te same zadania do wykonania dla studentów), *praktyczna nauka języka rosyjskiego: PNJR - gramatyka funkcjonalna, języka rosyjskiego: PNJR - praca z tekstem literackim czy kulturowe aspekty akwizycji języka czy seminarium uzupełniającego (literaturoznawstwo / kulturoznawstwo), typy tekstów akademickich;*
- w licznych sylabusach przeszacowano wymiar pracy własnej studenta uwzględniając w jej ramach pracę na zajęciach, dla przykładu dzieje się tak w przypadku zajęć *typy tekstów akademickich, fonetyka remedialna.*

Poza tymi nagminnymi błędami pojawiają się sporadyczne niezrozumiałe zapisy dotyczące naliczania nakładu pracy studenta, jak np. w przypadku zajęć *seminarium uzupełniające* - w ramach pracy własnej studentów wskazano poza analizą literatury fachowej (120 godzin studia stacjonarne / 132 godzin studia niestacjonarne) przygotowanie do prowadzenia badań (120 / 132 godzin) nie definiując, na czym to przygotowanie polega. **Rekomenduje się** urealnienie wyliczeń nakładu pracy własnej studentów na poszczególnych zajęciach oraz urealnienie liczby punktów ECTS.

Sekwencja zajęć podana w planie studiów jest prawidłowa. Zakłada stopniowe rozwijanie kompetencji językowych studentów. Jednocześnie, od początku studiów wprowadzane są zajęcia o charakterze propedeutycznym, powiązane z obiema dyscyplinami, do których przyporządkowano kształcenie na kierunku, będące podbudową zajęć o charakterze bardziej szczegółowym i zaawansowanym (zaplanowanych do realizacji na dalszych etapach kształcenia). Zajęcia specjalnościowe umiejscowione są w planie studiów począwszy od semestru trzeciego na studiach I stopnia, oraz od semestru I na studiach II stopnia. Zatem układ zajęć w planie studiów jest odpowiedni w stosunku do charakteru nauczanych treści, zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Poszczególne zajęcia zaplanowane zostały w ramach harmonogramu zajęć w sposób poprawny i równomierny, a ich sekwencja dostosowana jest do specyfiki kształcenia na filologii.

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów oraz seminariów. Proporcje zajęć realizowanych w poszczególnych formach nie budzą zastrzeżeń. Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, przeważają formy zajęć sprzyjające aktywnej postawie studenta i rozwijaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych do prowadzenia badań filologicznych, zgodnie

z ogólnoakademickim profilem studiów. Zajęcia w formie wykładów realizowane są głównie w grupie zajęć kierunkowych. Dobór form zajęć jest różnorodny, powiązany ze specyfiką poszczególnych zajęć i zapewnia osiągnięcie założonych efektów uczenia się, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej.

Program studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie. Do puli zajęć wybieralnych zaliczono następujące zajęcia: *praktyczna nauka języka drugiego, seminarium dyplomowe oraz grupę zajęć specjalnościowych*. Podsumowując, wymóg, aby co najmniej 30% punktów ECTS realizowanych było w ramach zajęć do wyboru, co pozwoliłoby studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, został spełniony.

Programy studiów wszystkich specjalności na obu poziomach studiów obejmują zajęcia związane z działalnością naukową Akademii Pomorskiej w Słupsku w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa w wymiarze spełniającym wymogi stawiane studiom o profilu ogólnoakademickim.

W programie wszystkich specjalności oraz ścieżek edukacyjnych uwzględniono zajęcia z praktycznej nauki języka drugiego w wymiarze 120 godzin kontaktowych / 12 ECTS (studia I stopnia) oraz 60 godzin / 6 ECTS (studia II stopnia). Tak zaplanowane zajęcia umożliwiają osiągnięcie zdefiniowanych efektów uczenia się.

W programie studiów wskazano wymagane rozporządzeniem w sprawie studiów zajęcia odniesione do dziedziny nauk społecznych, którym przyporządkowano nie mniej niż 5 punktów ECTS.

Obecnie co do zasady program studiów nie przewiduje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zgodnie z przygotowanym przez Uczelnię zestawieniem, do wykonywania zawodu nauczyciela, sumarycznie na studiach I i II stopnia, przygotowują zajęcia zorganizowane w wymiarze 750 godzin i 40 punktów ECTS, w tym na studiach I stopnia 450 godzin i 25 ECTS, a na studiach II stopnia 300 godzin i 15 ECTS. Liczba godzin i liczba punktów ECTS są prawidłowe i przewyższają łącznie wytyczne podane w standardzie.

Należy jednak zwrócić uwagę, że nie wszystkie z tych zorganizowanych zajęć służą w pełni realizacji standardu kształcenia nauczycieli, gdyż niektóre z efektów założonych w ramach spełnienia standardu są niekompletne, a inne redundantne i z tego powodu nie ma możliwości oceny, także w ramach uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, jaka liczba godzin i punktów ECTS dla zajęć zorganizowanych w Uczelni służy realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Ponadto, brak jasnego uwzględnienia w treściach etapów edukacyjnych, do których student zyskuje przygotowanie powoduje, iż nie ma możliwości oceny, czy zostały one dobrane prawidłowo i czy w ramach całego programu kształcenia nauczycieli spełniają wymogi standardu.

Metody kształcenia wykorzystywane podczas zajęć przewidzianych programem studiów są zróżnicowane i specyficzne dla formy zajęć. Najczęściej stosowane metody dydaktyczne, prezentacja, z użyciem multimediów, dyskusja, analiza tekstów, praca w grupach, ćwiczenia indywidualne i grupowe, są zgodne z formami zajęć. Umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz udział w pracach badawczych, sprzyjają uzyskaniu kompetencji językowych na deklarowanym poziomie i pozwalają studentom na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Wykłady mają często formę wykładów konwersatoryjnych i wzbogacane są prezentacjami oraz materiałami multimedialnymi, co potwierdzono w trakcie hospitacji. Na zajęciach ćwiczeniowych dominuje dyskusja, a w sylabusach zajęć, wymieniane są też często formy dydaktyczne aktywizujące

studentów. Wiele zajęć ćwiczeniowych prowadzonych jest z wykorzystaniem pomocy audiowizualnych. Metody kształcenia stosowane w ramach zajęć na wizytowanym kierunku często uwzględniają aktualne osiągnięcia dydaktyki akademickiej, są dla studentów aktywizujące.

Stosowane metody kształcenia umożliwiają osiągnięcie poziomu C1 w ramach języka specjalności na studiach pierwszego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) i poziomu C2 na studiach drugiego stopnia (obu form).

Stosowane metody dydaktyczne pozwalają na dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Umożliwiają one korzystanie ze zindywidualizowanych pod względem stopnia trudności i formy materiałów dydaktycznych, ale też np. dostosowanie tempa i czasu przeznaczanego na wykonanie poszczególnych ćwiczeń do możliwości poszczególnych studentów i umożliwiają włączanie ich do normalnego procesu kształcenia, przy jednoczesnej indywidualizacji ścieżki dydaktycznej

Praktyki zawodowe zostały przewidziane zarówno na studiach I, jak i II stopnia, na wszystkich specjalizacjach oferowanych przez Uczelnię: *translatorycznej, komunikacji w mediach, języku w biznesie i turystyce, literacko-przekładoznawczej, komunikacji międzykulturowej*, a także specjalizacji łączonej z *językiem ukraińskim* na specjalności *filologia rosyjska* (II stopnia) oraz specjalizacji w zakresie *nauczania języka polskiego jako obcego* na studiach I stopnia tej samej filologii. Programy tych praktyk są skonstruowane wadliwie. Zostały zdiagnozowane poniższe, zasadnicze nieprawidłowości w odniesieniu do programów praktyk zawodowych zawartych w kartach opisów zajęć:

- program zawiera generycznie sformułowane efekty uczenia się, które nie odnoszą się do żadnego profilu działalności zawodowej - np. „jest przygotowany do aktywnej pracy w grupach, organizacjach i instytucjach: jest gotowy przyjmować w nich różne role, w tym kierować pracą zespołu”, „ma wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym wybranego obszaru językowego”; ponadto, efekty zostały przyjęte w takim samym brzmieniu dla odmiennych specjalizacji w ramach jednej specjalności, co jest założeniem błędnym – przykładem mogą być tutaj efekty dla ścieżki *komunikacja w mediach* oraz *translatoryka* na studiach I stopnia *filologii angielskiej*;
- efekty z kategorii wiedzy osiągane na innych zajęciach są zbliżone do efektów dla praktyki zawodowej, podczas gdy celem praktyki jest wykorzystanie i weryfikowanie nabytej wiedzy teoretycznej, w tym z zakresu kultury obszaru językowego, w praktycznej działalności związanej z zawodem - np. na *filologii angielskiej*, dla zajęć z *kreatywnego mówienia*, zaplanowano efekt: „ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury oraz orientację we współczesnym życiu kulturalnym, w tym o realnym dostępie do wytworów kultury polskiej i anglosaskiej”, dla zajęć z *PNJ* – „Ma wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym wybranego obszaru językowego”, dla zajęć *marketing i komunikacja cyfrowa, normy i wartości w komunikacji międzykulturowej* oraz *biznesowa komunikacja międzykulturowa* – „Ma uporządkowaną, pogłębioną, szczegółową wiedzę o komunikacji językowej (...) i kulturze współczesnej wybranego obszaru językowego”, i jednocześnie dla praktyki zawodowej dla tej samej specjalizacji przewidziano efekt „ma wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym wybranego obszaru językowego”; oznacza to, iż *de facto* efekt ten z zakresu wiedzy student osiąga wielokrotnie na zajęciach innych niż praktyka i, z założenia, wiedzę tę podczas praktyk ponownie nabywa, ale jej podczas praktyki nie weryfikuje;
- zakres efektów jest niezgodny z profilem praktyki, gdyż wśród efektów z kategorii wiedzy przewidziano wiedzę metodologiczną z zakresu teorii przekładu i komunikacji - np. „zna podstawową terminologię specjalistyczną i ma wiedzę z zakresu teorii przekładu i komunikacji

w różnorodnych sytuacjach społecznych” oraz z zakresu wiedzy o języku np. „ma świadomość kompleksowej natury języka, posiada wiedzę o zmienności języka w zależności od społeczno-kulturowych uwarunkowań”;

- efekty nie umożliwiają realizacji celów zajęć – np. celu „zapoznanie się ze sposobami poprawnego prowadzenia dokumentacji na poszczególnych stanowiskach pracy”, „poznanie organizacji pracy, otoczenia finansowo-gospodarczego oraz stosowanych metod zarządzania w jednostkach gospodarczych w warunkach gospodarki rynkowej”, gdyż żaden efekt do realizacji takich celów się nie odnosi; problemem powiązany jest założenie takich samych celów praktyk na studiach I i II stopnia, które mają być zrealizowane poprzez osiągnięcie dwóch odmiennych zestawów efektów uczenia się – innego dla studiów I stopnia, innego dla II stopnia, co jest założeniem słusznym, jednak nie prowadzi do realizacji tego samego katalogu celów;
- efekty są wielokrotnie złożone, co utrudnia lub uniemożliwia ich weryfikację oraz ocenę – np. „rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się (...). Potrafi organizować i stymulować proces uczenia się innych osób.”;
- w efektach dotyczących praktyk nienauczycielskich odnaleźć można odniesienia do kompetencji z zakresu specjalizacji *nauczycielskiej* – np. „jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych (w tym pedagogicznych) ...”, zatem daleko wybiegające poza obszar zakładanej działalności zawodowej translatorskiej, której dedykuje się sylabus praktyki;
- efekty zawierają mało precyzyjne sformułowania – np. „umie zdobywać wiedzę w procesie samokształcenia poszerzając własne umiejętności badawcze i profesjonalne w zakresie wybranej specjalności” – brak sprecyzowania, o jaką wiedza zostanie zdobyta, jakie umiejętności badawcze poszerzone i jakie profesjonalne rozwinięte, a w końcu, w zakresie jakiej specjalności, jeżeli sylabus praktyki dotyczy *filologii angielskiej translatorskiej*;
- w efektach nie odzwierciedlono typowych efektów praktycznych dotyczących specjalizacji, opisanych w koncepcji kształcenia – np. dla praktyki translatorskiej nie przewidziano żadnych umiejętności z zakresu przekładu;
- efekty są dla odbiorców niezrozumiałe - np. „potrafi wykonywać działania zespołowe, wykazując zdolności adaptacyjne do wymogów rynku pracy, a także umiejętności i kompetencje w zakresie wybranej specjalności, warunkujące skuteczność zachowań oraz właściwą komunikację w różnych sytuacjach interpersonalnych i zawodowych”

Treści programowe przyjęte dla praktyk nie zostały sformułowane prawidłowo, gdyż:

- nie są specyficzne dla zakresów działalności zawodowej powiązanej ze specjalizacją, dla której praktyka jest przewidziana;
- w sylabusach zawarto, zamiast treści, głównie szczegółowe cele kształcenia np. „Zapoznanie się z otoczeniem w zakładzie”, „Prowadzenie dokumentacji zgodnie z przydziałem obowiązków”, „Nawiązywanie kontaktów ze współpracownikami (...)”;
- powtarzają się na studiach I i II stopnia, chociaż mają służyć osiągnięciu odmiennych efektów uczenia się, innych na studiach I stopnia, innych na II stopnia;
- nie umożliwiają osiągnięcia pełnego katalogu efektów np. „zna pojęcia, prawa i zasady regulujące zakres ochrony przedmiotów własności przemysłowej i prawa autorskiego (...)”, „umie podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i umiejętności, realizacji projektów autorskich i kierowania własną karierą zawodową”;
- nie są adekwatne do przewidzianych dla praktyk efektów – np. w katalogu treści dla praktyk na studiach II stopnia znalazło się sformułowanie: „Prawidłowe rozliczenie z pracodawcą” oraz

„Przygotowanie tłumaczenia jednego tekstu z zakładu dla celów weryfikacji opiekuna w Instytucie”, a żaden z efektów nie nawiązuje ani do wiedzy, ani umiejętności w tym zakresie;

- nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie kompetencji badawczych.

Wymiar praktyk to 60 godzin i 2 ECTS albo 90 godzin i 3 ECTS, w zależności od specjalności i specjalizacji. Dzieleny jest na dwie zróżnicowane pod względem liczby godzin i punktów ECTS części albo przewidziany do realizacji w całości.

Umieszczenie praktyk w planie studiów na semestrze 4 jest właściwe, gdyż student w wyniku realizacji programu studiów osiąga wystarczający poziom kompetencji pozwalających mu na osiągnięcie efektów przewidzianych dla praktyk. Dobór miejsc praktyk jest zasadzie dowolny - są to wszystkie możliwe formy, profile i zakresy działalności, gdzie potencjalnie może funkcjonować tłumacz lub osoba sprawnie posługująca się językiem obcym. Nie wszystkie zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności w przypadkach, gdy profil działalności praktykodawcy, z uwagi na swoją specyfikę, utrudnia lub uniemożliwia osiągnięcie efektu, o czym będzie mowa dalej w ocenie.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, określone są w regulaminach praktyk dedykowanych odrębnie każdej ze specjalizacji na studiach I i II stopnia. Obejmują one wypełnioną dokumentację praktyk, czyli dziennik praktyki z załącznikiem w postaci pracy wykonanej przez studenta na rzecz przyjmującego go zakładu pracy oraz „Ocenę przydatności do zawodu” sporządzaną przez zakładowego opiekuna, który ocenią postawę studenta podczas praktyk. Praktykę zalicza opiekun uczelniany oceniając zestaw przygotowanych dokumentów oraz w oparciu o ocenę przydatności, która w przypadku pozytywnego zaliczenia praktyk musi być również pozytywna.

Wymogi dotyczące weryfikacji efektów uczenia się z zakresie praktyk nie są jasne, gdyż do efektów uczenia się w ogóle się nie odnoszą. Nie wynika z nich również, co oznacza pozytywna „Ocena przydatności do zawodu” i do jakiego zawodu przygotowuje praktyka. Wymogi merytoryczne i jakościowe dotyczące dokumentacji oraz pracy studenta również nie zostały sformułowane. Nie wiadomo więc, w jaki sposób następuje weryfikacja i ocena efektów uczenia się i jakie są kryteria ich oceny.

Opisane narzędzia, które Uczelnia stosuje, są typowe dla praktyk zawodowych, jednakże ich szczegółowa konstrukcja i treści, a także sposób, w jaki są stosowane nie w pełni umożliwiają weryfikację przyjętych dla praktyk efektów uczenia się. Dokumentacja praktyk nie potwierdza, że efekty uczenia się, które zostały ocenione, zostały faktycznie osiągnięte. Ponadto, zakładowy opiekun ocenia przydatność do zawodu, a nie posiada wystarczających kompetencji, aby ocenić, czy program został zrealizowany. Uczelniany opiekun zalicza praktykę na podstawie całej przedstawionej dokumentacji, brak tam jednak informacji zwrotnej, komentarzy/oceny na temat jakości wykonanych prac. W efekcie, uczelniany opiekun opiera się jedynie na zakresie prac, opisanym bardzo lakonicznie w dzienniku, nie znając warunków zawodowych, w jakich wykonywane były prace, wytycznych/instrukcji, jakie student otrzymał i innych istotnych elementów oceny. W rezultacie, ocena uczelnianego koordynatora nie jest kompleksowa, a do efektów odnosi się jedynie pozornie. Ponadto, dziennik praktyk nie zawiera żadnej informacji zwrotnej dla studenta/dla koordynatora uczelnianego odnośnie jakości wykonanych zadań i tym samym nie weryfikuje efektów uczenia się dotyczących kompetencji zawodowych, nie stanowi również źródła informacji dla studenta, które umiejętności wymagają poprawy/ udoskonalenia i w jakim stopniu.

Liczba opiekunów praktyk z ramienia Uczelni jest wystarczająca. Opiekun zakładowy, to zazwyczaj jedna osoba wyznaczana przez przyjmujący zakład pracy, co również zaspakaja potrzebę procesu dydaktycznego. Zastrzeżenia budzą jednak kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje

zakładowych opiekunów praktyk, które, w zależności od miejsca, gdzie praktyka się odbywa, są raz właściwe, raz niewłaściwe w odniesieniu do zaplanowanych dla praktyk efektów uczenia się. Problem ten potwierdzono w wyniku analizy miejsc praktyk – odbywały się one również w instytucjach, które z uwagi na profil i zakres swojej działalności nie umożliwiały osiągnięcia efektów uczenia się. I tak, efekt dotyczący umiejętności dotyczących zastosowania wiedzy z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, w zakładzie produkcyjnym, w biurze, w agencji usługowej nie mógł być osiągnięty. Konsekwentnie, zakładowy opiekun nie posiada kompetencji do weryfikacji i oceny tego rodzaju efektu, gdyż nie jest filologiem. Tym samym problemem obarczone są infrastruktura i wyposażenie miejsca praktyk – raz zgodne, raz niezgodne z potrzebami procesu nauczania, raz umożliwiające, raz niemożliwiające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Inny przykład to efekt dotyczący rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu (w tym zawodu nauczyciela) weryfikowany w miejscu praktyk, które nie jest jednostką oświatową, ani nawet edukacyjną. W tym wypadku zarówno opiekun zakładowy, jak i infrastruktura oraz wyposażenie miejsca praktyk nie są właściwe.

W Uczelni obowiązuje 12 regulaminów praktyk, po jednym dla poziomu studiów, specjalności i specjalizacji, określających procedurę odbywania praktyk przez studentów kierunku. Regulaminy w bardzo niewielkim stopniu różnią się od siebie, co powoduje dezorientację i sprawia wrażenie przeregulowania procesu, który staje się w wyniku takich zabiegów mało czytelny. **Rekomenduje się** uspoźnienie przepisów regulujących odbywanie praktyk na kierunku w taki sposób, aby były czytelne i jasne, spójne dla kierunku studiów. Każdy z regulaminów określa cele praktyk, zasady organizacji, termin odbywania praktyk, wskazuje osoby odpowiedzialne za organizację i nadzór nad praktykami, w tym ich zadania i zakres odpowiedzialności, obowiązki studenta, a także warunki zaliczenia. Każdy regulamin wprowadza odwołanie się do miejsc praktyk, ale nie uszczegółowia tych miejsc w kontekście branż czy profili działalności zawodowej. Na podstawie tego regulaminu nie określono kryteriów, jakie muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki. Ponadto, nie określono warunków kwalifikowania na praktykę, zasad współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk, a także ich sposobów komunikowania się.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, jednakże dobór ten nie jest zawsze prawidłowy, o czym już pisano powyżej. Nie określono ani w regulaminie praktyk, ani w sylabusie zakresu działalności zawodowej czy branż, w jakich praktyka może się odbywać, co uniemożliwia identyfikację rodzaju działalności praktykodawcy. W kontekście szeregu efektów dotyczących zakresu funkcjonowania i działalności zakładu pracy przewidzianych w sylabusach praktyk, które znacznie zawężają możliwości doboru praktykodawcy, nie jest to wystarczające. Student ma możliwość samodzielnego wskazania miejsca odbywania praktyki, ale jakościowe kryteria doboru nie zostały jednoznacznie wskazane. Efektem jest przypadkowość doboru tych miejsc, o czym już była mowa.

Wewnętrzne procedury jakościowe jasno zakładają systematyczną, wieloaspektową i wielopoziomową ocenę praktyk, w tym przyjętych dla nich efektów uczenia się, osób prowadzących nadzór nad praktykami, opiekunów, form i sposobów realizacji praktyk. W ocenie tej biorą udział praktykodawcy oraz studenci. Wyniki tych działań są wykorzystywane do doskonalenia programu praktyk. Przyjęte procedury, w tym narzędzia ewaluacyjne, nie umożliwiają, jednakże, rzetelnej oceny, a co za tym idzie, nie skutkują doskonaleniem programu praktyk i jego realizacji. W wyniku ich stosowania nie zdiagnozowano wielu nieprawidłowości odnoszących się do sformułowanych efektów uczenia się, treści programowych czy doboru miejsc praktyki i ich infrastruktury, a także opiekunów praktyk w zakładach pracy. System zapewnienia jakości w odniesieniu do praktyk nie działa skutecznie.

Do wykonywania zawodu nauczyciela przygotowują praktyki zawodowe w wymiarze po 150 godzin i 5 ECTS na każdym poziomie studiów, co daje sumarycznie 300 godzin i 10 ECTS w całym programie kształcenia nauczycieli. Jest to wymiar prawidłowy, spełniający wymogi standardu z naddatkiem. Na każdym poziomie studiów prawidłowo wyodrębniono praktyki powiązane z kształceniem psychopedagogicznym w liczbie po 30 godzin i 1 ECTS. Nie sposób jednak ocenić, jaka część praktyk dotyczy realizacji standardu, ponieważ przygotowanie do zawodu nauczyciela, zgodnie z koncepcją kształcenia, dotyczy również, nieprawidłowo, I etapu edukacyjnego, więc praktyki mogą mieć miejsce również na I etapie edukacyjnym, co w ramach realizacji standardu nie jest dozwolone.

Efekty uczenia się dla praktyk oraz treści programowe w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela nie odpowiadają efektom uczenia się określonym w standardzie. W ramach praktyk zaplanowano dodatkowe efekty uczenia się, ulokowane poza standardem, co może mieć miejsce w programie, jednakże nie określono wymiaru godzinowego i ECTS przeznaczonych na realizację standardu. Stąd, nie ma możliwości stwierdzenia czy wymiar praktyk dedykowany realizacji standardu jest właściwy. Przykład efektu ulokowanego poza standardem: „student ma świadomość znaczenia wiedzy pedagogicznej i psychologicznej w rozwiązywaniu problemów praktyki wychowawczej”, „student potrafi prowadzić własną dokumentację realizowanych praktyk”. Ponadto, treści kształcenia, podobnie jak efekty, o wadach których była mowa w kryterium 1, nie są specyficzne dla etapów edukacyjnych, podczas gdy koncepcja kształcenia taki podział zakłada - treści nie uwzględniają ani do wieku uczniów, ani do żadnego etapu edukacyjnego, więc nie ma możliwości stwierdzenia, czy są prawidłowe i zróżnicowane pomiędzy poziomami studiów oraz czy ich w ogóle dotyczą.

Uczelnia przedstawiła kompleksowe dokumenty służące zaliczaniu praktyk nauczycielskich. Dokumentacja potwierdza wyżej opisaną nieprawidłowość, gdyż praktyka dydaktyczna na studiach II stopnia realizowana jest w części w szkole podstawowej. Nie jest to zgodne z wymogiem zawartym w regulaminie praktyk nauczycielskich. Praktyki zaliczane są na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji – dziennika praktyki oraz oceny przydatności do zawodu, a także innych dokumentów potwierdzających pod kątem formalnym odbycie praktyki. Dziennik praktyk wypełniony przez studenta zawiera szczegółowy plan praktyki z liczbowym zestawieniem prowadzonych i hospitowanych lekcji, opis zdarzeń krytycznych, czyli refleksje studenta dotyczące przebiegu praktyki, opis wykonywanych czynności w ramach asystentury, konspekty prowadzonych lekcji i zajęć z uczniami, samoocenę studenta, arkusze ewaluacyjne, ewaluację ogólną - wypowiedź pisemną studenta na koniec praktyki, z uwzględnieniem uwag i korzyści wyniesionych z obserwacji. Opiekun w szkole sporządza natomiast ocenę przydatności do zawodu. Narzędzie to uwzględnia przewidziane do oceny i weryfikacji efekty uczenia się dla praktyk, brak, jednakże oceny jakościowej osiągnięcia tych efektów - w dokumentacji praktyk nie zamieszczono informacji zwrotnej dla studenta - nie wie więc, jakie kompetencje wymagają poprawy czy udoskonalenia, a jakie osiągnął w pełni.

Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych nauczycielskich są właściwe. Problemem jest jednak dobór miejsc odbywania praktyk oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, gdyż praktyki mogą mieć miejsce również na I etapie edukacyjnym, co nie jest dopuszczalne w ramach realizacji standardu. Analogiczna uwaga dotyczy kompetencji opiekunów praktyk, które raz są zgodne, raz niezgodne z wymogami standardu.

Organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, tj. rozplanowanie zajęć oraz harmonogram egzaminów i zaliczeń jest zgodna z higieną pracy, zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz pozwala studentom na równomierne rozłożenie wysiłku w czasie. Zajęcia na studiach stacjonarnych planowana w godzinach między 8 a 16.30. Pomiędzy poszczególnymi zajęciami przewidziano piętnastominutowe przerwy. Na studiach

niestacjonarnych zajęcia odbywają się z reguły od godz. 8 do godz. 16.30 lub 18. Największą liczbę zajęć dydaktycznych zaplanowanych na jeden dzień zjazdu jest pięć zajęć. Pomiędzy zajęciami plan przewiduje przerwy o długości kwadransu. **Rekomenduje się** zaplanowanie dla studentów niestacjonarnych wprowadzenie jednej dłuższej przerwy (obiadowej) podczas dnia zajęciowego. Organizacja sprzyja właściwemu wykorzystaniu czasu, także na uczenie się. Ponadto harmonogram weryfikacji i oceny efektów uczenia się jest wyważony, studenci we wszystkich semestrach dysponują podobnym czasem, który mogą wykorzystać na pracę własną w celu przygotowania się weryfikacji efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są częściowo zgodne z koncepcją kształcenia oraz efektami uczenia się. Odwołują się one prawidłowo do przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, lecz nie do proporcji tego przyporządkowania i nie akcentują w sposób właściwy wiodącej roli literaturoznawstwa. Treści powiązane z dyscyplinami literaturoznawstwo i językoznawstwo są również kompleksowe i aktualne, jednakże sprowadzają się w przeważającej większości do elementów wiedzowych. Treści programowe uwzględniają wyniki działalności naukowej Uczelni w zakresie obu przyporządkowanych dyscyplin. Treści programowe nie dla wszystkich zajęć odpowiadają efektom uczenia się i celom kształcenia dla nich założonych.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie obejmują pełnego zakresu treści programowych, umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się określonych w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Natomiast w wielu przypadkach niewłaściwie oszacowano nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć (częstą praktyką jest wliczanie do nakładu pracy studenta jest praca na zajęciach, zawyżanie wymiary godzin pracy własnej studenta i niewłaściwe szacownie wymiaru pracy własnej studenta na studiach niestacjonarnych). Sekwencja zajęć jest w pełni prawidłowa. Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Program studiów stacjonarnych I i II stopnia przewiduje właściwą pulę zajęć do wyboru. Program studiów zapewnia zajęcia w wymiarze co najmniej 5 pkt. ECTS w dziedzinie nauk społecznych.

Liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku specjalizacji nauczycielskiej są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów nie w pełni zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych. Wymiar praktyk zawodowych spełnia wymogi formalne, jednak niewłaściwe zostały sformułowane efekty uczenia się i treści programowe z uwagi na to, że m.in. nie uwzględniają zróżnicowania kompetencji wynikających ze specyfiki specjalizacji zawodowej. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk wszystkim studentom, ale nie wszystkie są prawidłowe. Nie określono wystarczająco wymogów jakościowych, jakie spełniać ma miejsce praktyki, jego infrastruktura oraz opiekun zakładowy.

Wymiar praktyk w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodny z wymaganiami zawartymi w standardzie, jednakże nie jest jasne, czy uwzględnia w pełni wymogi standardu z uwagi na redundantne efekty przewidziane w programie praktyki w ramach realizacji standardu. Program praktyk nauczycielskich nie odpowiada wymaganom określonym w standardzie w odniesieniu do efektów uczenia się i umożliwiających ich osiągnięcie treści programowych.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) jedynie częściowej zgodności treści programowych z koncepcją kształcenia oraz efektami uczenia się; 2) nieodzwierciedlenia przez treści programowe proporcji w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin, w szczególności do dyscypliny wiodącej literaturoznawstwa; 3) niskiej adekwatności treści programowych wobec efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku; 4) nieprawidłowości w sposobie szacowania nakładu pracy studentów wyrażonego w liczbie punktów ECTS; 5) niezapewnienia treści programowych służących osiągnięciu przez studentów wszystkich efektów uczenia się określonych przez standard przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela; 6) nieprawidłowości w zakresie praktyk zawodowych, w tym w zakresie praktyk przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, a także w zakresie stosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie specjalizacji nauczycielskiej; 7) monitorowania przebiegu i jakości praktyk.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie treści programowych, tak aby w pełni były zgodne z koncepcją kształcenia i efektami uczenia się.

2. Zaleca się dostosowanie treści programowych, tak aby w pełni odzwierciedlały proporcje pomiędzy przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych, w szczególności do dyscypliny wiodącej literaturoznawstwo.
3. Zaleca się zwiększenie adekwatności treści programowych wobec celów i efektów uczenia się poszczególnych zajęć.
4. Zaleca się skorygowanie szacowania nakładu pracy studentów wyrażonego punktami ECTS.
5. Zaleca się zapewnienie treści programowych służących osiągnięciu przez studentów wszystkich efektów uczenia się określonych przez standard przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela, a także dostosowanie ich do założeń koncepcji kształcenia.
6. Zaleca się w zakresie praktyk zawodowych:
 - a. uspołnienie programu praktyk zawodowych dla kierunku w zakresie efektów uczenia się, treści, wymiaru, sposobu organizacji,
 - b. przyjęcie specyficznych dla określonych ról zawodowych efektów uczenia się,
 - c. zapewnienie realizacji celów praktyki poprzez dobór właściwych efektów oraz treści,
 - d. dobór treści kształcenia umożliwiających osiągnięcie efektów,
 - e. określenie jakościowych wymogów stawianych miejscom praktyk, ich infrastrukturze oraz opiekunowi zakładowemu, a także określenie trybu i formy ich weryfikacji w przypadku wskazania miejsca praktyki przez studenta oraz w przypadku doboru miejsc praktyk przez Uczelnię,
 - f. dostosowanie narzędzi oceny i weryfikacji efektów uczenia się w taki sposób, aby umożliwiały ich kompleksową ocenę, stanowiły źródło informacji na temat stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, a także wskazywały, które efekty wymagają poprawy lub udoskonalenia,
 - g. dostosowanie systemu monitorowania przebiegu i jakości praktyk umożliwiającego diagnozowanie nieprawidłowości oraz doskonalenie programu praktyk i ich realizacji;
7. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i kryteria rekrutacji kandydatów na I rok studiów I i II stopnia na kierunku filologia określone są na każdy rok akademicki Uchwałą Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku w sprawie zasad i trybu przyjęć oraz zakresu egzaminu wstępnego kandydatów na I rok studiów. Zapewniony jest pełny udział osób z niepełnosprawnościami w procesie rekrutacyjnym.

O przyjęcie na studia I stopnia kierunku filologia mogą ubiegać się osoby z nową i starą maturą, maturą zagraniczną, a o przyjęcia na studia decyduje miejsce w rankingu sporządzonym na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Miejsce na liście rankingowej ustalane jest według następujących zasad:

- dla specjalności *filologia angielska* uwzględniana jest ocena z pisemnego egzaminu z języka angielskiego;
- dla specjalności *filologia germańska* jedynym wymogiem jest zdany egzamin maturalny. Uchwała rekrutacyjna nie wskazuje na sposób ustalania listy rankingowej, gdyż jedyną podstawą jest złożenie wymaganych dokumentów. W uchwale zaleca się kandydatom

podstawową znajomość języka, „by móc aktywnie uczestniczyć w zajęciach.” Postępowanie rekrutacyjne nie zakłada jej weryfikacji;

- dla specjalności *filologia rosyjska* listę rankingową sporządza się na podstawie wyniku pisemnego egzaminu maturalnego z języka polskiego. Taki sposób postępowania rekrutacyjnego nie dotyczy kandydatów na studia w ramach specjalności *filologia rosyjska*, ścieżka *filologia rosyjska z nauczaniem języka polskiego*. Ścieżka ta skierowana jest do cudzoziemców, w załączniku do uchwały rekrutacyjnej nie wskazano formy postępowania rekrutacyjnego.

W celu ustalenia list rankingowych na podstawie wyniku pisemnego egzaminu maturalnego stosuje się ogólne (stosowane w ramach rekrutacji na wszystkie kierunki oferowane przez Akademię Pomorską w Słupsku) przeliczniki, dla przykładu 1% pkt na poziomie podstawowym odpowiada przelicznik w wysokości 1 punktu, na poziomie rozszerzonym 2 pkt.

Kryteria rekrutacji na studia I stopnia na kierunek filologia nie są spójne, dla każdej ze specjalności przyjęto różne sposoby postępowania oraz wymogi. Kryteria rekrutacyjne nie są również przejrzyste i selektywne (w niektórych przypadkach wymogiem jest jedynie złożenie dokumentów) i nie umożliwiają doboru kandydatów posiadających wiedzę wstępną i umiejętności niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się.

W przypadku studiów II stopnia przyjęcie następuje na podstawie dyplomów i ma charakter konkursowy. Uchwała rekrutacyjna określa przeliczniki ocen na dyplomie ukończenia studiów I stopnia, na podstawie których ustalana jest lista rankingowa kandydatów. W uchwale rekrutacyjnej określono odrębne kryteria i zasady rekrutacji dla kandydatów na poszczególne specjalności oraz ścieżki edukacyjne. I tak rekrutacja na specjalność *filologia angielska* otwarta jest dla absolwentów różnego typu studiów I stopnia, o przyjęcie na ścieżkę *translatorską i komunikację międzykulturową* ubiegać się mogą absolwenci studiów humanistycznych lub społecznych posiadający znajomość języka angielskiego na poziomie minimum C1 ESOKJ. Nie wymagana jest od nich znajomość wiedzy z zakresu filologii (literaturoznawstwo i językoznawstwo), a w programie studiów II stopnia powyższych specjalności nie oferuje się zajęć pozwalających na uzupełnienie tej wiedzy. Tak przyjęci kandydaci zmuszeni są do uzupełnienia tej wiedzy we własnym zakresie, tak aby sprostać wymaganiom stawianym przed nimi studiom II stopnia wyartykułowanym w efektach uczenia się (pogłębiona wiedza, wiedza specjalistyczna z zakresu obu wskazanych dyscyplin naukowych). Na ścieżkę *nauczycielską* w ramach specjalności *filologia angielska* o przyjęcie ubiegać się mogą albo absolwenci studiów I stopnia „kierunku filologia angielska” (to sformułowanie niezgodne ze stanem faktycznym kształcenia na kierunku filologia znajduje się w uchwale rekrutacyjnej, załącznik 3.1 przedstawionej dokumentacji) po *nauczycielskiej* ścieżce kształcenia albo absolwenci studiów wyższych posiadający kwalifikacje do nauczania języka angielskiego w szkole podstawowej. Zatem kategoria ewentualnych kandydatów jest jeszcze szerzej zdefiniowana niż w przypadku ścieżek *translatorskiej i komunikacji międzykulturowej*, mogą to być absolwenci kierunków przypisanych do dyscyplin z dowolnej dziedziny nauk (także np. nauk przyrodniczych lub ścisłych). Jedynym wymaganiem są udokumentowana wiedza oraz umiejętności nauczania języka angielskiego na określonym poziomie edukacyjnym. Postępowanie rekrutacyjne ma formę rozmowy kwalifikacyjnej testującej znajomość języka angielskiego na poziomie C1. Postępowanie rekrutacyjne nie weryfikuje przygotowania filologicznego z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa.

Podobne mało selektywne zasady rekrutacji obowiązują w procesie przyjęć na studia II stopnia na specjalności *filologia germańska*. W rekrutacji na wszystkie ścieżki kształcenia na kierunku *filologia rosyjska* jedynym weryfikowanym (na podstawie stosownych zaświadczeń lub w przypadku ich braku

rozmowy kwalifikacyjnej) umiejętności językowych - oczekiwany poziom znajomości języka rosyjskiego to poziom C1 ESOKJ.

Zasady i kryteria rekrutacji na studia II stopnia na kierunku filologia nie w pełni zapewniają równość szans w podjęciu studiów na kierunku. Rozmowa kwalifikacyjna umożliwia potwierdzenie kompetencji językowej kandydata na wymaganym określonym w uchwale rekrutacyjnej poziomie biegłości, nie weryfikuje natomiast wiedzy i umiejętności kandydata w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa. Tak sformułowane zasady rekrutacji nie zapewniają kandydatów o kwalifikacjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, wychodzą bowiem z fałszywego założenia, że możliwe jest uzupełnienie kompetencji osiąganych podczas sześciomiesięcznych studiów I stopnia obejmujących w zaawansowanym stopniu wiedzę w odniesieniu do wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiących podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne kierunku w niezdefiniowanym krótkim okresie poprzedzającym zajęcia w zakresie tych dyscyplin naukowych objętych programem studiów II stopnia. Zasady rekrutacyjne na studia II stopnia są bezstronne, nie są natomiast w pełni selektywne, nie umożliwiają doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się, nie zapewniają kandydatom równych szans w podjęciu studiów na kierunku, co przekłada się to na wysoki odsiew na kierunku. **Rekomenduje się** opracowanie rozwiązań systemowych ukierunkowanych na wspieranie studentów będącym absolwentami innych kierunków studiów I stopnia niż filologia w wyrównywaniu deficytów w zakresie wiedzy i umiejętności niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. W zasadach rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 brak informacji na temat oczekiwanych kompetencji cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu do tego sprzętu. **Rekomenduje się** uzupełnienie informacji dla kandydatów co do wymagań w zakresie kompetencji cyfrowych i dostępu do sprzętu niezbędnych do uczestniczenia w procesie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W Uczelni obowiązują jasno określone w zarządzeniu Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku zasady, warunki i procedury potwierdzających efekty uczenia się osiągane poza systemem studiów, zapewniające możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Są zdefiniowane w taki sposób, iż pozwalają na identyfikację efektów uczenia się poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności w stosunku do efektów uczenia się prowadzonego przez Akademię Pomorską w Słupsku kierunku studiów.

Zasady i procedury dyplomowania, obowiązujące na ocenianym kierunku zostały określone w sposób ogólny w Regulaminie studiów Akademii Pomorskiej (rozdział VII) oraz uszczegółowione w dokumencie „Zasady dyplomowania w Katedrze Neofilologii”. Przyjęte zasady określają sposób wyznaczania opiekuna pracy dyplomowej, tryb ustalania i zatwierdzania tematu pracy, sprawdzania przy pomocy systemu antyplagiatowego, przebiegu egzaminu dyplomowego i składu komisji egzaminacyjnej. Obowiązują specyficzne dla kierunku zasady dyplomowania wskazujące na dyscyplinę/dyscypliny naukowe, w zakresie których może być przygotowywana praca dyplomowa i merytoryczne kryteria jakie powinna spełniać praca dyplomowa na studiach I stopnia i studiach II stopnia z uwzględnieniem progresu kompetencji między poziomami studiów. Podstawowym wymogiem stawianym pracom dyplomowym jest konieczność udowodnienia przez studenta znajomością wybranej metodologii oraz umiejętnością posługiwania się nią, a także umiejętnością wykorzystania literatury przedmiotu.

Ponadto praca magisterska ma wykazać umiejętność studenta planowania badań naukowych, posługiwania się piśmiennictwem naukowym, postawienia problemu badawczego oraz przeprowadzenie analizy. Dodatkowym dokumentem (potwierdzającym uwagi poczynione w opisie stanu faktycznego w kryterium nr 1, dotyczącym braku spójności w koncepcji kształcenia na kierunku filologia) dotyczącym procesu dyplomowania jest Regulamin dyplomowania w Katedrze Filologii Angielskiej Instytutu Filologii Akademii Pomorskiej obejmujący swoim zakresem działania proces dyplomowania w ramach specjalności *filologia angielska*. Dokumenty są w dużej mierze tożsame w treści, różnią się przede wszystkim wskazaniem gremiów odpowiedzialnych za poszczególne etapy procesu dyplomowania, i tak np. dla *filologii angielskiej* jest dyrektor instytutu (to on powołuje komisję egzaminacyjną itd.) oraz rada instytutu zatwierdzająca tematy prac dyplomowych.

Na egzaminie dyplomowym obowiązują listy pytań z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, brak jest jednak szczegółowych i jednolitych dla kierunku zasad przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, np. w odniesieniu do proporcji zadawanych pytań z zakresu obu dyscyplin, tak aby także podczas egzaminu dyplomowego widoczna była rola dyscypliny wiodącej, literaturoznawstwa. **Rekomenduje się** ustalenie szczegółowych zasad merytorycznych przeprowadzenia egzaminu dyplomowego.

Zasady zaliczania i weryfikacji efektów uczenia się oraz postępów uczenia się na ocenianym kierunku, określone w Regulaminie studiów, są oparte na ocenie uzyskania odpowiedniej liczby punktów ECTS, co umożliwi równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji. Określone zostały warunki powtarzania zajęć i wznowienia studiów, a także uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej. Sformułowane w Regulaminie studiów ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia się, sposobu ich dokumentowania, wymagania stosowane w przypadku zajęć kończących się egzaminem i zaliczeniem, zasady archiwizacji prac etapowych oraz wzór protokołu egzaminu ustnego, zapewniając bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji. Stosowane zasady weryfikacji efektów uczenia się nie eliminują żadnej z grup studentów, w tym osób z niepełnosprawnością. Przyjęte zasady są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością (m.in. możliwość zmiany formy lub miejsca egzaminu, wydłużenie czasu zaliczenia/egzaminu). Studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów oraz uzyskiwać zaliczenia i zdawać egzaminy w terminach ustalonych indywidualnie z prowadzących zajęcia, oczywiście przy zachowaniu organizacji roku akademickiego. Poza tym zapisem regulaminowym uczelnia nie posiada bardziej szczegółowych uregulowań mówiących o dostosowaniu formy zaliczeń czy egzaminów do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Mimo braku tych formalnych regulacji nauczyciele akademiccy dostosowują formy weryfikacji efektów uczenia się do możliwości studentów z niepełnosprawnościami kierując się własną wiedzą i intuicją, np. wydłużając czas przewidziany na sporządzenie pracy pisemnej, dostosowują przygotowane przez siebie teksty stosując powiększoną czcionkę itd. **Rekomenduje się** wypracowanie i wprowadzenie formalnych, ustandaryzowanych zasad określających sposoby dostosowania metod sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb i możliwości studentów z niepełnosprawnościami.

Uczelnia określiła zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, a także zdefiniowała zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Nie stosuje się - zgodnie z koncepcją kształcenia - metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowanej w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Powyżej przywołane regulacje regulaminowe stanowią dobrą przesłankę do równego traktowania studentów w procesie weryfikowania efektów uczenia się, zapewniają transparentność procesu weryfikacji efektów uczenia się i tworzą dobre uwarunkowania brzegowe dla rzetelności oraz bezstronności tego procesu. Zapisy Regulaminu studiów obejmują zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją efektów uczenia się (możliwość odwołania się przez studenta od otrzymanej oceny lub przeprowadzenie na wniosek studenta zaliczenia czy egzaminu przez innego niż pierwotnie wskazanego nauczyciela akademickiego). Regulamin ustala również zasady postępowania (postępowanie dyscyplinarne, ukarania studenta) w przypadku stwierdzenia zachowań nieetycznych czy uchybiających godności studenta.

Wszystkie przewidziane programem studiów zajęcia kończą się egzaminem lub zaliczeniem. Metody sprawdzania i sposoby oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są dostosowane do treści programowych zajęć oraz zakładanych efektów uczenia się. Na ocenianym kierunku stosowane są różnorodne, specyficzne i zapewniające skuteczną weryfikację i ocenę stopnia. Analiza sylabusów zajęć na wszystkich specjalnościach, ścieżkach edukacyjnych oraz poziomach kształcenia wykazała adekwatność stosowanych rozwiązań w tym zakresie w odniesieniu do celów kształcenia oraz efektów uczenia się dla tych zajęć zdefiniowanych.

Zasady i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie kształcenia językowego dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego / niemieckiego / rosyjskiego* są różnorodne i specyficzne, pozwalają na rzetelną ocenę stopnia opanowania języka kierunkowego na poszczególnych etapach uczenia się i odzwierciedlają przyrost kompetencji studenta.

Na kierunku zostały określone zasady i sposób dokumentowania przebiegu praktyk studenckich w odniesieniu do prowadzonych specjalności, co zostało szerzej przedstawione w opisie stanu faktycznego w kryterium 2. Sposób dokumentowania przebiegu praktyki studenckiej w dziennikach praktyk (lakoniczna informacja o ramach czasowych oraz ogólnie o zadaniach powierzonych studentowi, brak refleksji studenta, oceny zakładu pracy/opiekuna odnoszących się do jakości wykonywanych przez studenta zadań) nie umożliwia rzetelnej oceny stopnia osiągnięcia założonych dla praktyk efektów uczenia się.

Przedłożone do oceny prace etapowe, zaliczeniowe i egzaminacyjne potwierdzają ich dostosowanie do poziomu i profilu studiów, a także do dyscyplin do których kierunek został przyporządkowany. Tematyka prac wiąże się ze specyfiką kształcenia przyszłego filologa. Stosowane formy i metody weryfikacji zostały trafnie dobrane do typów zajęć i efektów uczenia się, które były oceniane. Zespół oceniający na podstawie analizy udostępnionych prac etapowych i częściowych odnotował przypadki braku pełnej informacji zwrotnej, przykładowo dotyczącej popełnionych błędów, uzasadnienia oceny. Potwierdzeniem weryfikacji efektów uczenia się odnoszących się do przygotowania do prowadzenia badań naukowych są prace dyplomowe. Ich forma i tematyka są w zasadzie dostosowane do poziomu oraz profilu studiów I i II stopnia na kierunku filologia. Analiza prac dyplomowych (dla studiów I i II stopnia) wykazała ich liczne niedostatki. Podstawowym i częstym uchybieniem są braki metodologiczne. Prace dyplomowe nie dokumentują umiejętności badawczych studentów, nie ma w nich dowodów na to, że dyplomanci są przygotowani do prowadzenia badań naukowych, w wielu pracach nie wskazuje się żadnej metodologii, która byłaby właściwa dla językoznawstwa lub literaturoznawstwa. Prace wykazują także braki w odniesieniu do stosowanych lub wykorzystywanych w niewielkim zakresie źródeł. Studenci nie potrafią znaleźć właściwych źródeł, dokonać ich selekcji, opracowania oraz zastosowania we własnym tekście. Prace dotyczące literatury (trudno je nazwać pracami z zakresu literaturoznawstwa) są w zasadzie streszczeniami przywoływanymi pozycji literackich. Wykazane braki dowodzą o tym, że owe prace dyplomowe nie spełniają wymogów

stawianym przez Uczelnię, a określonych w zasadach dyplomowania na kierunku filologia. Prace w deklaracji korespondujące z glottodydaktyką (*filologia angielska*) wykraczają poza dyscyplinę językoznawstwo (np. praca o akulturacji migrantów mieści się zasadniczo w obszarze dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, świadczy o tym również przywoływana literatura przedmiotu). Owe niedostatki nie zostają wychwycone w recenzjach, które w niektórych przypadkach mimo licznych uwag krytycznych kończą się pozytywnymi konkluzjami. Ponadto dają się zauważyć uchybienia formalne w dokumentacji procesu dyplomowania, które nie świadczą o wysokiej jakości jego przeprowadzania, np. formułowanie bardzo niejasnych pytań egzaminacyjnych oraz recenzje prac pisane w języku obcym.

Mimo deklaracji uczelni, że stwarza ona warunki do prowadzenia badań przez studentów, nie wskazano żadnych studenckich publikacji naukowych z ostatnich lat. Nie przedstawiono zatem dowodów na to, że studenci filologii są autorami lub współautorami wielu publikacji naukowych. Studenci biorą za to aktywny udział w licznych wydarzeniach naukowych (konferencje, projekty) naukowych.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych i etapowych są dostosowane do poziomu i profilu, oraz dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Analiza przedłożonych prac etapowych wykazała, że tematyka oraz forma tych prac są w pełni zgodne z treściami zapisanymi w sylabusach zajęć. Wykazano jednak, że niektóre prace etapowe nie w pełni weryfikują wszystkie efekty uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji i kryteria kwalifikacji na studia I stopnia nie są w pełni przejrzyste i selektywne i nie zapewniają – poza umiejętnościami językowymi - doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Zasady rekrutacji na studia II stopnia przewidują różne kryteria dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na różne specjalności. Dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na specjalność inną niż *nauczycielska* nie przewidziano kryteriów odnoszących się do posiadania wstępnej wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są przejrzyste i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Podobnie warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Ogólne zasady i procedury dyplomowania oraz szczegółowe wymagania stawiane pracom dyplomowym na kierunku filologia są co do zasady trafne i specyficzne. Brakuje szczegółowego opracowania zasad przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, a w szczególności proporcji pomiędzy zadawanymi pytaniami, tak aby odzwierciedlały one wymiar przypisania kierunku do dyscyplin naukowych.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zostały określone w Regulaminie Studiów Akademii Pomorskiej w Słupsku. Reguluje on warunki uzyskania zaliczenia, sposobu ustalania terminarza zaliczeń i egzaminów, w tym zaliczeń i egzaminów poprawkowych oraz zasad przyznawania i ustalania terminu egzaminu komisyjnego. Określono w nim również warunki zaliczania i powtarzania semestrów, sposób obliczania semestralnej średniej ze uzyskanych ocen, a także warunki skreślenia z listy studentów np. ze względu na brak postępów w nauce. W Regulaminie Studiów określono ogólne zasady zaliczania praktyk zawodowych. Ponadto Regulamin ustanawia sposób przekazywania studentom informacji o uzyskanych ocenach. W przedstawionych przez Uczelnię dokumentach uwidoczni się respektowanie zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się i to na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Zasada ta nie obejmuje, nawet formalnie, praktyk zawodowych. W Regulaminie Studiów stwierdzono, że studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów oraz uzyskiwać zaliczenia i zdawać egzaminy w terminach ustalonych indywidualnie z prowadzących zajęcia, oczywiście przy zachowaniu organizacji roku akademickiego. Student z niepełnosprawnościami ma również prawo do ubiegania się o zmianę warunków uczestniczenia w zajęciach oraz zmianę formy ich zaliczenia.

Zatem ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Określono również zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej oraz zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych. Zasady te zapewniają rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są różnorodne, umożliwiają ocenę opanowania języka na poziomie zakładanym dla kierunku na studiach I i II stopnia, jednak nie w pełni umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Metody weryfikacji efektów uczenia się są specyficzne i zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę osiągnięcia efektów uczenia się we wszystkich kategoriach. Forma, rodzaj, metodyka i tematyka prac etapowych i egzaminacyjnych są dostosowane do poziomu, profilu i dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Prace te jedynie potwierdzają osiągnięcie zakładanych efekty uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności oraz kompetencji społecznych. Forma, rodzaj i tematyka większości prac dyplomowych są dostosowane do poziomu, profilu, oraz dyscyplin, do których przypisany jest kierunek. Stwierdzono przypadki liczne dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, które nie spełniają warunków stawianych pracom dyplomowym w zakresie merytorycznym i tym samym nie potwierdzają osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie prowadzenia badań naukowych. Dzienniki praktyk i inne formy oceny praktyk częściowo odzwierciedlają osiągnięte przez studentów efekty uczenia się.

Studenci ocenianego kierunku nie są autorami lub współautorami publikacji, nie posiadają innych osiągnięć w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku. **Rekomenduje się**

aktywizowanie studentów, np. w ramach funkcjonujących w uczelni kół naukowych do realizacji projektów, których rezultaty mogłyby zostać upublicznione np. w postaci publikacji powiązanych z dyscyplinami przypisanymi do kierunku lub z obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) różnic w warunkach rekrutacji i kryteriach kwalifikacji na studia I stopnia uzależnionych od wyboru specjalności, a w konsekwencji braku przejrzystości, a przede wszystkim właściwej selektywności rekrutacji na studia I stopnia; 2) różnic w warunkach rekrutacji i kryteriach kwalifikacji na studia II stopnia uzależnionych od wyboru specjalności; braku kryteriów kwalifikacji na studia II stopnia zapewniających dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo; 3) nieprawidłowości w procesie dyplomowania polegających na dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego niespełniających wymagań stawianych pracom dyplomowym, w szczególności przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie jednolitych warunków rekrutacji i kryteriów kwalifikacji dla wszystkich kandydatów na studia I i II stopnia na kierunku filologia, j
2. Zaleca się wprowadzenie warunków i kryteriów kwalifikacji zapewniających dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany.
2. Zaleca się stworzenie rozwiązań systemowych pozwalających na monitorowanie przebiegu procesu dyplomowania pod kątem spełniania przez prace dyplomowe stawianych im wymogów, w szczególności przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych.
3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki zatrudnieni na kierunku filologia reprezentują dwie dyscypliny naukowe: językoznawstwo i literaturoznawstwo i mają udokumentowany dorobek naukowy w tych dyscyplinach zarówno w zakresie publikacji naukowych, jak też aktywności konferencyjnej i badawczej. Dorobek naukowy nauczycieli akademickich odpowiada dyscyplinom, w których uzyskali stopnie naukowe. Wykorzystanie przez nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych rezultatów badań własnych podczas zajęć umożliwia wskazanie studentom sposobów nabywania kompetencji badawczych w dyscyplinach, do których jest przypisany kierunek. Nauczyciele akademicki zatrudnieni na stanowiskach dydaktycznych posiadają stosowne kompetencje dydaktyczne, praktyczne doświadczenie związane z wykonywaniem zawodu tłumacza lub nauczyciela,

które umożliwia im prawidłową realizację zajęć. Uwzględnienie w składzie kadry akademickiej ocenianego kierunku naturalnych użytkowników języka (native speakerów) posiadających stosowne wykształcenie filologiczne i przygotowanie dydaktyczne pozwala na nabywanie przez studentów kompetencji językowych pozwalających na osiągnięcie zakładanych w programie studiów efektów uczenia się.

Również nauczyciele akademicy zatrudnieni na umowę cywilnoprawną mają udokumentowane doświadczenie zawodowe (nauczyciele w szkołach publicznych, szkołach językowych lub tłumacze w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego), które pozwala im prawidłowo realizować zajęcia. Na kierunku filologia zajęcia prowadzi 31 nauczycieli akademickich: 11 zatrudnionych jest w Katedrze Neofilologii (1 profesor, 3 doktorów habilitowanych w tym 2 profesorów uczelni i 1 profesor dydaktyczny, 3 adiunktów badawczo-dydaktycznych i 4 adiunktów dydaktycznych) i 20 w Katedrze Filologii Angielskiej (3 doktorów habilitowanych – profesorów uczelni, 4 adiunktów badawczo-dydaktycznych, 1 adiunkt dydaktyczny, 1 asystent badawczo-dydaktyczny, 8 asystentów, 3 starszych wykładowców). Ponadto w obu Katedrach jest zatrudnionych 11 osób na umowy cywilnoprawne, 6 profesorów wizytujących i 1 profesor z Katedry Filologii Polskiej.

Kadra dydaktyczna na kierunku filologia posiada kompetencje dydaktyczne (stosowne wykształcenie pedagogiczne, szkolenia, kursy, praktyka zawodowa) oraz związane z wykorzystywaniem metod i technik kształcenia na odległość (udokumentowane odbycie szkoleń), które umożliwia prawidłową realizację zajęć.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich jest zgodne z wymaganiami i umożliwia prawidłową realizację zajęć. W Uczelni stosowane są transparentne zasady doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć zapewniające prawidłową realizację zakładanych efektów uczenia się. Przydział zajęć dla poszczególnych nauczycieli akademickich jest zgodny z reprezentowaną dyscypliną naukową i/lub doświadczeniem zawodowym i umożliwia prawidłową realizację zajęć. Przy obsadzie zajęć brane są pod uwagę merytoryczne kompetencje pracownika, potwierdzone jego osiągnięciami badawczymi, dydaktycznymi, doświadczeniem zdobytym poza Uczelnią oraz wynikami prowadzenia zajęć dydaktycznych (ankiety studenckie, hospitacje zajęć). Obsada zajęć nie budzi zastrzeżeń. Również obciążenie godzinowe jest zgodne z kwalifikacjami zawodowymi i wymaganiami zatrudnienia w podstawowym miejscu pracy. Nauczyciele akademicy nie są nadmiernie obciążeni nadgodzinami, ponieważ sytuację z nadgodzinami rozwiązują osoby zatrudnione na umowę cywilnoprawną. Ponad 50% zajęć jest prowadzonych przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Hospitacja zajęć dydaktycznych przez członków zespołu oceniającego wykazała w większości przypadków dobre przygotowanie dydaktyczne nauczycieli akademickich, ich doświadczenie zawodowe, właściwie stosowane metody dydaktyczne, wykorzystywanie odpowiednich materiałów dydaktycznych oraz audiowizualnych środków technicznych, dobry kontakt ze studentami. Jedynie w przypadku jednej osoby hospitowanej na dwóch różnych zajęciach przez dwa różne dwuosobowe składy członków zespołu oceniającego (*PNJR fonetyka, ćwiczenia laboratoryjne* oraz *rosyjska terminoleksyka obsługi ruchu turystycznego, ćwiczenia laboratoryjne*) nauczyciel był przygotowany metodycznie w stopniu elementarnym, nie wykazał się odpowiednim przygotowaniem językowym, nie aktywizował studentów, stosował mało zróżnicowane formy ćwiczeń, nie wykorzystywał podczas obu zajęć infrastruktury technicznej.

Nauczyciele akademicy są przygotowani do prowadzenia zajęć na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego. Na Uczelni zostały określone zasady realizacji zajęć z wykorzystaniem platformy e-learningowej, a realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez władze kierunku.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na specjalności *nauczycielskiej* są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w stosownych rozporządzeniach ministerialnych.

Prowadzona w Uczelni polityka kadrowa zapewnia możliwość stałego rozwoju badań naukowych i doskonalenia kompetencji dydaktycznych pracowników. Dobór nauczycieli prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, uwzględnia ich dorobek naukowy, doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne. Wśród młodej kadry ocenianego kierunku jest zdecydowana grupa jego absolwentów. Prowadzona w Uczelni polityka kadrowa zapewnia możliwość stałego rozwoju badań naukowych, jak i rozwoju i doskonalenia kompetencji dydaktycznych pracowników, finansuje staże krajowe i zagraniczne, wyjazdy o charakterze naukowym, urlopy naukowe, zakup literatury, koszty przewodów doktorskich, postępowań habilitacyjnych. W celu motywowania pracowników do badań i publikacji naukowych Uczelnia wprowadziła system motywacyjny dla wyróżniających się pracowników. Pracownicy są też nagradzani nagrodą Rektora Akademii Pomorskiej za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne.

Akademia Pomorska zapewnia pracownikom system szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych (szkolenia w zakresie rozwoju kompetencji metod i technik kształcenia zdalnego, szkolenia w zakresie rozwoju kompetencji dydaktycznych, np., szkolenia dydaktyczne w ramach projektu Akademia Pomorska 5 plus – rozwój dla jakości, studia podyplomowe „Dydaktyka w Szkole Wyższej”, otwarte wykłady). Oceniany kierunek nie ma jednak zapewnionego właściwego wsparcia technicznego, nie posiada własnego zaplecza pracowników informatyczno-technicznych, którzy byliby obecni w budynku, gdzie odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku. Niektórzy pracownicy Katedry Anglistyki posiadają umiejętności informatyczne, które wykorzystują do obsługi sprzętu lub sytuacji awaryjnych. **Rekomenduje się** zadbanie o stałą obecność obsługi informatycznej w budynku, w którym odbywają się zajęcia na kierunku filologia. Zapewni to komfort pracy i zapobiegnie ewentualnym problemom związanym z korzystaniem z infrastruktury dydaktycznej czy też pracy naukowej. Nie ma również systemu monitorowania zadowolenia nauczycieli akademickich i studentów z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego, wykorzystania infrastruktury informatycznej oraz jej jakości i przydatności do prowadzenia zajęć.

Na ocenianym kierunku nauczyciele akademicy są systematycznie oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem poprzez badania ankietowe (ankiety oceniające prowadzącego zajęcia i realizacji zajęć przez studentów). Ankiety są analizowane przez kierownictwo poszczególnych jednostek kierunku, a informacje zwrotne dotyczące ankiet są przekazywane studentom. Poza tym sami pracownicy dokonują autoewaluacji poprzez wypełnianie karty ewaluacyjnej zajęć po zakończeniu zajęć w danym semestrze.

Na ocenianym kierunku są też przeprowadzane hospitacje zajęć prowadzonych przez pracowników. Dotyczą one pracowników nowo zatrudnionych, pracowników w pierwszym roku pracy, tych, wobec jakości pracy których pojawiają się zastrzeżenia oraz pracowników podlegających ocenie okresowej.

Na kierunku filologia prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich. Dotyczą one działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej, wyników ocen dokonywanych przez studentów oraz wyników przeprowadzonych hospitacji.

Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie na ocenianym kierunku, uwzględniające wnioski z oceny dokonywanej przez studentów są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych pracowników i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Realizowana na ocenianym kierunku polityka kadrowa umożliwia dobór kadry prowadzącej kształcenie, który zapewnia prawidłową realizację zajęć, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie na kierunku filologia do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia.

W Uczelni obowiązuje przejrzysta procedura rozwiązywania konfliktów, ochrony godności pracowników i studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i wykluczeniu określona Zarządzeniami Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku (Zarządzenie nr R.021.133,19, Zarządzenie Rektora z dn. 17.02.2021) oraz powołaniem Pełnomocnika ds. Równego Traktowania.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w trzech budynkach mieszczących się w Słupsku. Jest to związane ze specyfiką zajęć i lokalizacją pomieszczeń, w których się odbywają (zajęcia kierunkowe, *wychowanie fizyczne*, zajęcia bloku *przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne*).

Wszystkie sale dydaktyczne są wyposażone w projektory multimedialne, komputery do prezentacji, w 3 salach są tablice interaktywne, wskaźniki prezentacyjne, dyktafony, w niektórych salach są zestawy nagraniowe audio, podłogi interaktywne z matą, laptopy, słuchawki przewodowe z mikrofonem, wizualizer full HD, w pracowniach komputerowych komputery stacjonarne mają oprogramowanie wspomagające proces tłumaczenia SDL TRADOS Studio. Wielkość i wyposażenie sal wykładowych i ćwiczeniowych oraz pracowni komputerowych są dostosowane do liczebności poszczególnych grup zajęciowych. Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Studenci mogą korzystać z sal dydaktycznych również poza zajęciami wykorzystując je na potrzeby działania kół naukowych lub przy realizacji innych aktywności badawczych lub kulturalnych. W każdej sali znajdują się urządzenia klimatyzacyjne.

Liczba, wielkość sal i układ pomieszczeń oraz harmonogram zajęć umożliwiają studentom sprawną komunikację i przechodzenie pomiędzy kolejnymi zajęciami w budynku przy ul. Słowiańskiej 8, a także budynkami, w których odbywają się zajęcia z *wychowania fizycznego* oraz *bloku pedagogicznego*.

Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej i oprogramowania również poza godzinami zajęć w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, dostępu do informacji, z których mogą korzystać w zorganizowanych na każdym poziomie budynku kącikach wypoczynkowych.

Sukcesywnie trwa modernizacja infrastruktury informatycznej zarówno Akademii Pomorskiej, w tym i ocenianego kierunku, która wiąże się z działalnością Pomorskiego Centrum Humanistyki Cyfrowej (nowoczesne technologie, nowe narzędzia informatyczne). W ramach Centrum działa Pracownia Lingwistyki Cyfrowej, w której są realizowane zadania związane z przetwarzaniem języka naturalnego (NLP) w zakresie ilościowej i jakościowej automatycznej analizy tekstów, automatycznej i półautomatycznej analizy dyskursu (transkrypcja, anotacja, badania jakościowe, analizy dostępnych zbiorów cyfrowych, opracowanie nowych narzędzi badawczych. W pomieszczeniu tym znajdują się m.in. 4 komplety słuchawek przewodowych z mikrofonem, urządzenie wielofunkcyjne, zestaw cyfrowy bezprzewodowy, wizualizer full HD, wskaźnik prezentacyjny, przenośny projektor multimedialny, pakiet aplikacji do kompilowania słowników, program do analizy jakościowej pakietów danych tekstowych, pakiet do badań jakościowych i mieszanych. W infrastrukturze ocenianego kierunku, w którym pracuje na etatach 31 osób, jest 7 pomieszczeń administracyjnych dla Katedry Neofilologii i 4 pomieszczenia administracyjne dla Katedry Anglistyki. Z tego dla pracowników obu Katedr są po dwa pomieszczenia (noszące nazwę pokoju nauczycielskiego i zaplecza) oraz dwa sekretariaty z pomieszczeniami gospodarczymi i pomieszczenia dla kadry kierowniczej. Zauważyć trzeba, że pomieszczenia dla kadry nauczycielskiej zwane pokojami nauczycielskimi nie mają charakteru gabinetów, z których korzysta zazwyczaj kadra uniwersytecka. Nie pozwalają one zarówno na konsultacje ze studentami, jak też na wymagającą skupienia i stosownych warunków własną pracę naukową pracowników czy też np. sprawdzanie prac studentów w budynku uczelni. Nieco lepsza sytuacja jest w Zakładzie Neofilologii, gdzie w pomieszczeniach dla pracowników są biurka, które

pozwalają na w miarę normalne funkcjonowanie pracowników naukowo-dydaktycznych. **Rekomenduje się** zadbanie o miejsca pracy (gabinety), które dadzą pracownikom możliwość pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej w miejscu pracy.

Przed budynkiem, w którym odbywają się zajęcia ocenianego kierunku jest parking z miejscami dla osób niepełnosprawnych, który umożliwia studentom zostawianie pojazdów w wyznaczonych miejscach.

Biblioteka Akademii Pomorskiej mieści się w Słupsku przy ul. K. Arciszewskiego 22c. Znajduje się ona w odległości ok. 2.2 km od budynku przy ul. Słowiańskiej 8 (pieszo ok. 28 minut). Ze względu na lokalizację Biblioteki w innym budynku, na potrzeby pracowników przeznaczone są podręczne zbiory książkowe znajdujące się w pokojach pracowników obu Katedr (Neofilologii i Anglistyki). Pracownicy mogą z nich korzystać podczas zajęć i dyżurów. Biblioteka posiada 100 miejsc w czytelnicy oraz 38 komputerów dla użytkowników. Biblioteka pracuje w systemie komputerowym PROLIB, który sprawia, że wszystkie czynności biblioteczne są skomputeryzowane (zdalne zamawianie i rezerwacja książek i innych publikacji), co jest udogodnieniem dla czytelników. Również dostęp do zbiorów jest dogodny dla czytelników, ponieważ jest samoobsługowy m systemem wypożyczania RFID (selfchek) i zwrotów (wrzutnia). Na terenie Biblioteki jest też możliwość korzystania z szerokopasmowego Internetu (Wi-Fi). Biblioteka czynna jest od poniedziałku do czwartku w godz. 9.00-15.30, w piątki w godz. 11.00-18.00, w soboty w godz. 9.00-15.00. Biorąc pod uwagę harmonogram zajęć na ocenianym kierunku, biblioteka jest w rzeczywistości dostępna dla studentów jedynie w piątki po 15.00 i w soboty, ponieważ w pozostałym czasie studenci mają zajęcia. Zapewne z tym właśnie faktem wiąże się niska liczba odwiedzin biblioteki przez studentów – ok. 10-15 osób dziennie. **Rekomenduje się** dostosowanie godzin pracy biblioteki do harmonogramu zajęć studentów, aby umożliwić im korzystanie z zasobów bibliotecznych również w formie tradycyjnej.

Budynek przy ul. Słowiańskiej 8, w którym odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku nie jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością w sposób, zapewniający im pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. W budynku tym nie ma windy (jest planowane zainstalowanie platformy na schodach, która ułatwiłaby przemieszczanie się osób niepełnosprawnych na wyższe piętra). W chwili obecnej jest to niemożliwe zarówno dla niepełnosprawnych studentów, jak też potencjalnych niepełnosprawnych pracowników (własnych lub visiting profesorów), którzy zmuszeni byłiby wyłącznie do korzystania z pomieszczeń na parterze budynku, na którym są pomieszczenia dydaktyczne dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami, automaty vendingowe, szatnia, łazienki i toalety. W budynku przy ul. Słowiańskiej 8 trwają też prace nad adaptacją kolejnego pomieszczenia na parterze budynku o charakterze socjalnym, które będzie przekształcone w salę dydaktyczną dostosowaną do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami.

W związku z istniejącymi barierami architektonicznymi dla osób niepełnosprawnych harmonogram zajęć ustalony jest w chwili obecnej w taki sposób, by zajęcia dla nich odbywały się na najniższej kondygnacji budynku. Jest to jednak działanie o charakterze doraźnym i nie rozwiązuje problemu. Poszczególne sale dydaktyczne, w tym aula posiadają niewielki próg, który utrudnia wjazd do nich studentów niepełnosprawnych, którzy zmuszeni są prosić inne osoby o pomoc. Również kabina dla tłumaczeń symultanicznych w auli nie jest przystosowana do korzystania przez osoby niepełnosprawne, których wózek nie jest w stanie przejechać przez zbyt wąskie drzwi. W kabinie nie ma też pętli indukcyjnej, która jest niezbędna dla osób z dysfunkcją słuchu. W pracowniach komputerowych nie ma stanowisk dla osób niepełnosprawnych. Inaczej sytuacja wygląda w budynku Biblioteki Uczelnianej Akademii Pomorskiej mieszczącym się przy ul. K. Arciszewskiego 22c

przystosowanego w pełni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Jest podjazd dla osób z niepełnosprawnościami, samoczynnie otwierające się drzwi, winda, podnośnik oraz inne udogodnienia dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Są też udogodnienia dla osób z małymi dziećmi: przewijaki, kącik zabaw dla dzieci. Również zaplecze sanitarne jest dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami.

Zbiory Biblioteki Uczelnianej Akademii Pomorskiej są tradycyjne i do wykorzystania z użyciem narzędzi informatycznych. Zbiory tradycyjne obejmują ok. 40 tys. woluminów, z czego księgozbiór dla ocenianego kierunku liczy ponad 17 tys. woluminów. Około 40% tej liczby stanowi księgozbiór filologii angielskiej, 40% niemieckiej i około 15% księgozbiór filologii rosyjskiej. W Bibliotece można też znaleźć 18 tytułów czasopism przeznaczonych dla kierunku filologia w tradycyjnej wersji drukowanej. Zasoby biblioteczne ocenianego kierunku znajdujące się w Bibliotece Uczelnianej Akademii Pomorskiej są zgodne pod względem aktualności, zakresu tematycznego i językowego (literatura w językach: polskim, angielskim, niemieckim i rosyjskim) i formy wydawniczej (forma papierowa i online) z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności i prawidłową realizację zajęć. Obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Stanowią je w dużej mierze podręczniki oraz literatura (obowiązkowa i uzupełniająca) znajdujące się w sylabusach zajęć, literatura naukowa umożliwiająca prowadzenie prac badawczych z dyscypliny literaturoznawstwo i językoznawstwo, literatura metodyczna, literatura beletrystyczna. Materiały te są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych.

Oprócz wydań papierowych studenci i pracownicy mogą też korzystać z kilku tysięcy publikacji w formie elektronicznej poprzez Wirtualną Bibliotekę Nauki oraz bazę IBUK. Mają też dostęp do licznych baz elektronicznych. Biblioteka umożliwia też korzystanie z interdyscyplinarnych baz cytowań, takich jak: Scopus, Web of Knowledge, systemu informacji prawnej LEX oraz prestiżowych czasopism „Nature i Science”.

Zasoby Biblioteki Uczelnianej Akademii Pomorskiej zawierają publikacje, które mogą być wykorzystywane w dydaktyce ocenianego kierunku (podręczniki, skrypty), przygotowywaniu prezentacji oraz pisaniu prac zaliczeniowych, semestralnych, dyplomowych, semestralnych, projektowych (literatura piękna, opracowania, słowniki, encyklopedie, leksykony oraz inne specjalistyczne opracowania źródeł leksykograficznych). Znaczna ich część jest w językach obcych wykładanych na ocenianym kierunku.

Zarówno zbiory tradycyjne, jak i internetowe są dostosowane do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami w sposób zapewniający im pełne korzystanie z zasobów bibliotecznych (specjalne biurko z ruchomym blatem, krzesło medyczne, klawiatura z powiększonymi klawiszami oraz dużą czcionką, myszka “big track”. Są udogodnienia dla osób niedowidzących i niedosłyszących: specjalny ekran dotykowy, czytnik, tabliczki w języku Braille’a, powiększalnik tekstu, specjalne lupy – w tym elektroniczna i z podświetleniem, lampka z regulowanym ramieniem, monitor dotykowy, słuchawki bezprzewodowe, program Iwona – lektor, syntezytor mowy oraz program Magic – program do powiększania wraz z mową dla słabowidzących, pętle indukcyjne).

Pracownicy mają możliwość składania corocznie wniosków o uzupełnienie zbiorów bibliotecznych o najnowsze publikacje o charakterze dydaktycznym, naukowym oraz przekazywania do Biblioteki informacji dotyczących prenumeraty czasopism. Zbiory biblioteczne oraz potrzeby informatyczne są poddawane systematycznym przeglądom oraz są uzupełniane zgodnie z potrzebami studentów i nauczycieli akademickich.

Infrastruktura specjalistyczna, służąca kształcenia nauczycieli, nie została dla kierunku właściwie zapewniona. Brakuje pracowni dydaktycznej - sali specjalistycznej, naśladującej autentyczne warunki pracy dla ścieżki nauczycielskiej, w której zgromadzone byłyby typowe pomoce szkolne np. podręczniki i pomoce dydaktyczne, zasoby elektroniczne, w tym dedykowane oprogramowanie (np. e-dziennik, e-repozytorium nauczyciela) oraz tablica interaktywna z oprogramowaniem do nauczania języka obcego w szkole na odpowiednim etapie edukacyjnych/ etapach. Infrastruktura w niewielkim stopniu uwzględnia typowe, podstawowe rozwiązania w tym zakresie – wprawdzie Uczelnia dysponuje tablicami interaktywnymi, jednakże nie są one aktywnie wykorzystywane przez studentów do przeprowadzania symulacji lekcji, a pozostałych dostosowań specyficznych dla warunków pracy nauczyciela nie zaobserwowano. Infrastruktura innych podmiotów, gdzie odbywa się kształcenia na ścieżce nauczycielskiej jest raz właściwa, a raz niewłaściwa, gdyż praktyki mają miejsce również na I etapie edukacyjnym, czyli w klasach I-III oraz w przedszkolu.

Co prawda deklaratywnie zarówno nauczyciele akademicy, jak też studenci mogą wypowiadać się na temat infrastruktury techniczno-dydaktycznej oraz zasobów bibliotecznych w procesie ankietyzacji, to oceniany kierunek dostarczył jednak wyniki tylko jednej ankiety z roku akad. 2021/2022, która została przeprowadzona w grupie absolwentów Akademii Pomorskiej w Słupsku. Z kierunku filologia wypowiedziało się w ankiecie tylko 6 absolwentów, co nie daje podstaw do miarodajnej oceny ich opinii. Zarówno jakość, jak i dostępność do infrastruktury dydaktycznej zostały ocenione wysoko (ponad 80%). Ponad 20% respondentów uznało wyposażenie sal dydaktycznych w sprzęt komputerowy za niedostateczne. **Rekomenduje się** systematyczne przeprowadzanie ankietyzacji wśród studentów i pracowników i szczegółowe analizy rezultatów tych ankiet.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia kierunku filologia przy ul. Słowiańskiej 8 umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, ale nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (studentów, pracowników), w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu, dydaktyce i prowadzeniu działalności naukowej.

Inaczej rzecz się ma z Biblioteką Uczelnianą Akademii Pomorskiej w Słupsku mieszczącą się przy ul. K. Arciszewskiego 22c. Zarówno pod względem zasobów bibliotecznych, informacyjnych, jak też dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami spełnia one wszelkie wymogi. Nie jest w pełni zgodna z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i informatyczna w praktyce nie podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci i pracownicy (np. ankietyzacja), dzięki którym mogłyby być podjęte działania doskonalące wszelkie wykryte niedociągnięcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się przystosowanie sal dydaktycznych, w tym pracowni komputerowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
2. Zaleca się zainstalowanie urządzeń umożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z pomieszczeń również na wyższych piętrach budynku, w którym odbywają się zajęcia ocenianego kierunku.
3. Zaleca się dostosowanie infrastruktury służącej przygotowaniu do pełnienia roli nauczyciela w taki sposób, aby była zgodna z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach i umożliwiała osiągnięcie kompletu efektów uczenia się.
4. Zaleca się wprowadzenie mechanizmów projakościowych pozwalających na regularny monitoring infrastruktury dydaktycznej.
5. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w zakresie projektowania, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Udział interesariuszy zewnętrznych wynika przede wszystkim z wieloletniej formalnej i nieformalnej współpracy Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego i dotyczy w szczególności kształcenia specjalnościowego, obejmującego także komponent praktyk studenckich.

Grono interesariuszy kluczowych dla opiniowania, ustalania i doskonalenia koncepcji kształcenia i programu studiów tworzą, z jednej strony, szkoły prowadzące kształcenie w systemie oświaty na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, co jest właściwe z uwagi na to, że na kierunku prowadzone jest przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela języka obcego, z drugiej zaś, w gronie tym znajduje się grupa podmiotów niepowiązanych z nauczaniem języków obcych, w tym instytucje kultury, zakłady produkcyjne, organizacje turystyczne, agencje PR, pomioty oferujące usługi szkoleniowe i coachingowe. Instytucje te stanowią zaplecze do opiniowania i rozwoju programu wielu prowadzonych na kierunku specjalizacji: *translatorycznej, komunikacja w mediach, literacko-przekładoznawczej, nauczania języka polskiego jako obcego, biznesowo-turystycznej, filologii łączonej z językiem ukraińskim*. Wprawdzie interesariusze współpracujący w ramach wielu zróżnicowanych specjalizacji korzystają w swojej codziennej działalności operacyjnej z szeroko rozumianych usług językowych, w tym z tłumaczeń, tworzenia tekstów, korekty obcojęzycznej, ich profile jedynie pośrednio powiązane są z profilami działalności wskazanych dla nich interesariuszy. W ich gronie

zabrakło kluczowych podmiotów adekwatnych dla specjalizacji *translatorycznej, biznesowo-turystycznej, komunikacyjno-medialnej* – reprezentantów sektora usług tłumaczeniowych, lokalizacyjnych, edytorskich, typowych reprezentantów turystyki i hotelarstwa, przedstawicieli rynku pracy mediów. W efekcie, rodzaj i zakres działalności instytucji, z którymi Uczelnia współpracuje nie w pełni właściwie odzwierciedla założenia koncepcji kształcenia, w tym sylwetki absolwenta, a także lokalne i regionalne potrzeby oraz warunki rynku pracy, a oddziaływanie interesariuszy na kierunek nie jest wewnątrznie zrównoważone. **Rekomenduje się** uwzględnienie w gronie interesariuszy kluczowych podmiotów, dla których profile zawodowe ścieżek kształcenia stanowią istotę funkcjonowania - przedstawicieli branży usług tłumaczeniowych i lokalizacyjnych, sektora usług turystycznych, mediów. Przy opracowywaniu koncepcji kształcenia specjalnościowego wykorzystano sugestie przedstawicieli środowiska oświatowego i podmiotów oferujących praktyki. Widoczne są jednak istotne różnice we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi poszczególnych jednostek Katedry Neofilologii oraz konsultowaniu kształtu poszczególnych specjalności. Konsultacje prowadzone są odrębnie przez każdą z jednostek organizacyjnych realizujących poszczególne specjalności. Brak jest spójności prowadzonych aktywności z interesariuszami zewnętrznymi, a z tego powodu nie można stwierdzić w sposób jednoznaczny, że koncepcja kształcenia na kierunku filologia wypracowana została z interesariuszami zewnętrznymi. Interesariusze zewnętrzni mieli niewątpliwie wpływ na kształt poszczególnych specjalności i ścieżek kształcenia, nie na kierunek jako spójną całość. We współpracy z interesariuszami odnośnie do tworzenia koncepcji kształcenia, opiniowania, rozwoju i doskonalenia programu studiów, **rekomenduje się** umożliwienie interesariuszom wspólnego wypracowywania koncepcji i elementów programu w odniesieniu do kierunku jako całości.

Uwagi sformułowane powyżej, a dotyczące doboru interesariuszy, nie dotyczą w tej samej mierze grupy pracodawców współpracujących z Uczelnią w ramach realizacji praktyk, gdyż uwzględnione tu zostały profile pracodawców, których zabrakło w gronie współpracującym w ramach opiniowania i rozwoju programu – odnotowano wystarczającą liczbę podmiotów świadczących usługi tłumaczeniowe.

Współpraca Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi jest systematyczna i stała, zarówno w zakresie konsultowania, tworzenia i doskonalenia koncepcji kształcenia i programu studiów, jak i w zakresie organizacji praktyk zawodowych. Pracodawcy mają faktyczny i realny wpływ na określone dla kierunku efekty uczenia się, a zakres konsultacji i częstotliwość oraz formy konsultowania/ opiniowania są dobrane właściwie. Współpraca z nimi odbywa się przede wszystkim w sposób sformalizowany poprzez działania Rady Programowej kierunku, która wewnątrznie pracuje w odrębnych zespołach w ramach trzech zakładów – filologii angielskiej, germańskiej i rosyjskiej. Współpraca ma miejsce również w formie bezpośrednich, indywidualnych, bieżących kontaktów przedstawicieli Uczelni z poszczególnymi interesariuszami. W skład Rady wchodzi 9 interesariuszy zewnętrznych. Poza Radą Programową, w Uczelni działa gremium pn. Rada Gospodarcza, które zadaniem jest projektowanie kontekstów stymulujących rozwój Uczelni ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych i regionalnych potrzeb rynkowych.

Istotne jest, że poza organizacją i realizacją praktyk zawodowych oraz konsultacjami programu, współpraca z interesariuszami zewnętrznymi przyjmuje również inne formy. Pracownicy i studenci kierunku realizują projekty kulturalne i naukowo-dydaktyczne (np. koło naukowe) we współpracy z Ośrodkiem Kultury w Słupsku. Z kolei, wspólnie z działem marketingu firmy zajmującej się tworzeniem oprogramowania, realizowane są zajęcia z marketingu i komunikacji cyfrowej. Przy kierunku powstało Centrum Kultury i Nauki Kazachskiej im. Abaja, która współpracuje z kołem naukowym rusycystów, współorganizuje eventy kulturowe, inicjuje i realizuje mobilności. Kolejną

formą współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są cykliczne „Warsztaty biznesowe” dla studentów we współpracy ze Słupską Izbą Przemysłowo-Handlową. Przedstawiciele kierunku biorą udział w Akademickich Spotkaniach z Przedsiębiorczością, Targach Pracy itp.

Współpracujące z kierunkiem szkoły uczestniczą w organizowanych dla ich uczniów wykładach i zajęciach otwartych. Wspólne działania z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczą więc również realizacji działań promocyjnych Uczelni, projektowania poszerzenia współpracy i wspólnej realizacji misji społecznej, w tym popularyzującej naukę.

W warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni, a także w przypadku, gdy osobista obecność interesariuszy nie jest możliwa, współpraca w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów jest zapewniona poprzez wykorzystanie narzędzi i metod komunikacji na odległość.

Przebieg współpracy Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, zgodnie z zapisami w uczelnianym systemie zapewniania jakości kształcenia oraz pozyskanymi informacjami, jest monitorowany, a lista pracodawców jest aktualizowana. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów odbywa się w sposób systematyczny i jest okresowo przedmiotem analizy podczas posiedzeń Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W przeglądach analizowane są formy i intensywność współpracy oraz dobór interesariuszy taki, aby byli zgodni z zawodowymi profilami kształcenia na kierunku. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także wyniki przeglądów mają wpływ na osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w szczególności w odniesieniu do praktyk.

Chociaż prowadzony monitoring ma charakter systemowy, nie jest jednak w pełni efektywny w odniesieniu do doboru grona interesariuszy w odniesieniu do praktyk zawodowych dla specjalizacji *nauczycielskiej*. Podczas wizytacji potwierdzono, że na tej specjalizacji dopuszcza się odbywanie praktyki na wszystkich etapach edukacyjnych, czyli również w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej, do których, zgodnie ze standardem kształcenia nauczycieli, absolwent nie otrzymuje kwalifikacji (o czym mowa szerzej w ocenie kryterium 2). **Rekomenduje się** przegląd procedur jakościowych i wprowadzenie zmian umożliwiających identyfikowanie nieprawidłowości, o których jest mowa w ocenie.

Udział studentów kierunku w ocenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczy realizacji praktyk oraz udziału w Radzie Programowej. Na dobór grona interesariuszy współpracujących w ramach tworzenia i doskonalenia koncepcji oraz programu studiów wpływ studentów nie został jasno odnotowany. **Rekomenduje się** pełne włączenie studentów w działania ewaluacyjne odnośnie współpracy z interesariuszami, w tym ich doboru, w zakresie tworzenia, realizacji i doskonalenia koncepcji kształcenia i programu studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na ocenianym kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia, które są zgodne z przyjętą koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich.

Działalność Uczelni w obszarze umiędzynarodowienia związana z ocenianym kierunkiem studiów jest zauważalna i odbywa się na różnych poziomach. Tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych (zajęcia prowadzone przez native speakerów oraz profesorów wizytujących uczelni partnerskich, m.in. z Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Abaja w Ałmaty w Kazachstanie, Narodowego Uniwersytetu Wykorzystania Zasobów Biologicznych Ukrainy w Kijowie, Rosyjskiej Akademii Edukacji w Moskwie, University of Agder w Norwegii, Uniwersytet Hamburski, Uniwersytet Georgii (w okresie 2017-2022 zajęcia na ocenianym kierunku prowadziło 11 profesorów wizytujących, w tym trzech z nich kilkakrotnie). Skutkuje to systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry. Także pracownicy ocenianego kierunku (szczególnie z Katedry Filologii Angielskiej) są zapraszani do zagranicznych ośrodków w charakterze profesorów wizytujących (również w formie online).

Kolejną formą umiędzynarodowienia na ocenianym kierunku jest program Erasmus+, którego działalność odzwierciedla się w dużej mierze w mobilności studentów i kadry. Kierunek ma zawarte ok. 40 umów z ośrodkami zagranicznymi (m.in. w Turcji, Włoszech, Czechach, Norwegii, Hiszpanii, Chorwacji). W ramach tych umów na oceniany kierunek przyjeżdża corocznie liczna grupa studentów, którzy studiuje na jednej ze specjalności kierunku filologia (w ostatnich pięciu latach przyjechało ich ponad stu). Znacznie mniej studentów wyjeżdża na studia w ramach tego programu (21 studentów ocenianego kierunku wyjechało w latach 2017-2021). Najliczniejsze są w ramach tego programu wyjazdy i przyjazdy na *filologii angielskiej*. Również mobilność pracowników w ramach programu Erasmus+ jest nieznaczna. **Rekomenduje się** zachęcenie pracowników i studentów do większej

aktywizacji mobilnościowej w ramach programu Erasmus+, a w przypadku *filologii rosyjskiej* **rekomenduje się** nawiązanie kontaktów, a w dalszej kolejności zawarcie umów z ośrodkami slawistycznymi w krajach Unii Europejskiej i poza nią.

Studenci ocenianego kierunku uczestniczą w wyjazdach zagranicznych w ramach umów bilateralnych Uczelni (Włochy, Turcja, Niemcy, Litwa, Ukraina, Kazachstan): wyjazdy semestralne, krótkoterminowe staże językowe, szkoły letnie. W ramach tych umów prowadzone są kontakty naukowe pomiędzy pracownikami kierunku filologia i partnerami zagranicznymi, wymiana literatury naukowej, doświadczeń. Szczególnie istotne są porozumienia zawarte w ostatnich latach pomiędzy Akademią Pomorską i Narodowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Abaja w Ałmaty w Kazachstanie oraz Narodowym Uniwersytetem Wykorzystania Zasobów Biologicznych Ukrainy w Kijowie dotyczące realizacji programu podwójnych dyplomów (w zakresie studiów pierwszego i drugiego stopnia). W ramach tego porozumienia 5 studentów z Kazachstanu otrzymało podwójny dyplom, inni prowadzą studia w ramach tego programu.

Pracownicy ocenianego kierunku są też członkami projektów międzynarodowych (Turcja, Portugalia, Stany Zjednoczone), w ramach których realizują wspólne badania naukowe, staże, kwerendy zagraniczne, publikacje. Odbili też staże dydaktyczne w Turcji, Hiszpanii, Chile.

Pracownicy kierunku filologia występują też jako współorganizatorzy międzynarodowych konferencji naukowych realizowanych z zagranicznymi partnerami, eksperci zagranicznych programów dydaktycznych (Niżny Nowogród, Rosja).

Stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów (kontakty naukowe, dydaktyczne, np. w ramach podwójnego dyplomu).

Umiejscowienie kształcenia na ocenianym kierunku jest monitorowane systematycznie przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia, koordynatorów programu Erasmus+, dyrekcję katedr i kierowników. Ocenie Komisji podlega stopień umiejscowienia kształcenia, skala, zakres i zasięg współpracy z uczelniami zagranicznymi i/lub jednostkami badawczymi, udział wykładowców z zagranicy w realizacji zajęć na kierunku oraz rodzimych nauczycieli prowadzących zajęcia w uczelniach zagranicznych, skala i zasięg mobilności studentów, zajęć prowadzonych w języku obcym. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiejscowienia kształcenia na ocenianym kierunku. W rezultacie działań Komisji uwzględniono aspekt umiejscowienia w kwestionariuszu ankiety absolwenta Akademii Pomorskiej w Słupsku. Nie przeprowadza się natomiast okresowej oceny stopnia umiejscowienia z udziałem aktualnie studiujących studentów. **Rekomenduje się** przeprowadzanie tego rodzaju ocen z udziałem studentów kierunku filologia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów w procesie uczenia się na kierunku filologia realizowanym w Akademii Pomorskiej w Słupsku jest prowadzony systematycznie, ma charakter kompleksowy i przybiera różnorodne formy organizacyjne i finansowe. Uczelnia stara się zapewniać studentom wsparcie na każdym etapie uczenia się. Uczelnia zapewnia niezbędne wsparcie studentów w działalności naukowej. Nauczyciele akademicy podczas pierwszych zajęć zapoznają studentów z kartą zajęć, informują o kryteriach zaliczenia i terminach konsultacji, ponadto informacje dotyczące konsultacji poszczególnych pracowników znajdują się na stronie internetowej instytutu, do której dostęp mają wszystkie osoby zainteresowane. Kadra akademicka jest otwarta i chętnie niesie pomoc studentom, studenci mogą kontaktować się za pośrednictwem poczty elektronicznej. Adresy kontaktowe pracowników umieszczone są na stronie internetowej Instytutu. Każdy rocznik ma wyznaczonego opiekuna roku przez Kierownika Katedry. Obowiązki opiekuna roku ściśle określa Regulamin obowiązków opiekuna roku, przy czym studenci po ukończeniu cyklu kształcenia mają możliwość oceny swojego opiekuna roku.

W celu doskonalenia form wsparcia dla studentów Instytut Filologii ściśle współpracuje z Akademickim Biurem Karier Akademii Pomorskiej w Słupsku dając ogromne możliwości rozwoju na wielu płaszczyznach. Akademickie Biuro Karier zajmują się między innymi pomocą przy organizowaniu miejsc odbywania praktyk. Akademickie Biuro Karier Akademii Pomorskiej w Słupsku zajmuje się również wsparciem w rozwoju zawodowym studenta. Jednym z kluczowych celów Akademickiego Biura Karier jest aktywizacja zawodowa studentów i absolwentów Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz podnoszenie kompetencji zawodowych. Akademickie Biuro Karier organizuje liczne szkolenia, warsztaty i różne cykliczne spotkania na przykład Akademickie Spotkania z Przedsiębiorczością. Studenci mają możliwość uczestniczenia w licznych szkoleniach między innymi w warsztatach

Asertywność, odwaga i śmiałość w działaniu czy spotkanie z psychologiem nt. specyfiki pracy, problemów młodzieży i wymiarów pomocy.

Podstawowym i niezbędnym elementem systemu motywowania studentów do osiągnięcia jak najlepszych wyników w nauce jest stypendium Rektora Akademii Pomorskiej dla najlepszych studentów. Studenci mogą aplikować o indywidualną organizację studiów, indywidualny tryb studiów, uczestniczyć w konkursach uczelnianych, korzystać z pracowni, czynnie uczestniczyć w konferencjach, brać udział w projektach badawczych czy korzystać bezpośrednio z wiedzy i doświadczenia nauczycieli akademicki przy wspólnych pracach naukowych.

Studenci mogą uczestniczyć w programie Erasmus+ oraz wymiany studenckiej, co pozwala im na poszerzenie swojej wiedzy i pozytywnie wpływa na umiędzynarodowienie. Podstawowe informacje dotyczące systemu wsparcia oraz możliwości, z których studenci mogą skorzystać, przekazywane są na początku roku akademickiego przez opiekuna roku.

Kluczową rolę w akcji informacyjnej dla studentów I roku odgrywa Samorząd Studencki w porozumieniu z uczelnią, organizując spotkania informacyjne, na których informuje studentów o ich prawach i obowiązkach. Ogólne informacje dotyczące systemu wsparcia są upubliczniane na stronie internetowej Instytutu i Uczelni. Studenci kierunku filologia mają możliwość zrzeszania się w licznych kołach naukowych wydziałowych i ogólnouczelnianych oraz organizacjach studenckich. Koła naukowe zrzeszające studentów filologii to między innymi Koło Naukowe Rusycystów „Horyzonty Słowiańszczyzny”, Koło Naukowe Germanistów, Koło Naukowe „Pomeranian Linguists”, w ramach których studenci mają możliwość pogłębiania swoich zainteresowań oraz wiedzy, co może pozytywnie wpłynąć na przyszłą działalność naukową studentów. Studenci mogą rozwijać swoje pasje oraz zainteresowania również za pomocą grupy teatralnej „To be (dis)continued” lub w Centrum Kultury i Nauki Kazachskiej imienia Abaja, Chóru Iuventus Cantans. Studenci mają możliwość korzystania z zaplecza sportowego oraz zrzeszania się w AZS, w ramach którego mogą uczestniczyć w konkursach oraz licznych zawodach.

Akademia Pomorska w Słupsku podejmuje działania mające na celu niwelowanie barier społecznych oraz stworzenie warunków sprzyjających wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami. Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać ze wsparcia Biura ds. Osób z niepełnosprawnościami, na Uczelni powołany został także Pełnomocnik ds. Osób z Niepełnosprawnościami, który stale monitoruje potrzeby różnych grup studentów. Studenci ze specjalnymi potrzebami mogą ubiegać się między innymi o wydłużenia czasu trwania egzaminu/zaliczenia, korzystania ze wsparcia asystenta dla studenta z niepełnosprawnością, realizacji studiów według indywidualnej organizacji studiów czy korzystania z indywidualnych konsultacji psychologicznych.

Studenci w sprawie skarg i wniosków mogą uzyskać wsparcie ze strony Samorządu Studentów, opiekuna roku i starosty. Skargi i wnioski studenci mogą zgłaszać w wielu formach oraz trybach, w formie ustnej studenci mogą składać do opiekunów lat, poszczególnych wykładowców i kierowników zakładów, w formie pisemnej mogą być składane również do Prorektora ds. Studentów. Prorektor, po rozpoznaniu sprawy, rozstrzyga skargę lub rozpatruje zgłoszony wniosek, a następnie ogłasza decyzję. W celu wyjaśnienia sprawy Prorektor może zwrócić się o opinię do opiekuna roku, opiekuna praktyk, kierownika kierunku studiów lub innego kompetentnego w danym zakresie pracownika uczelni. Z inicjatywy zainteresowanych studentów lub z własnej może odbyć rozmowę wyjaśniającą ze składającym skargę lub wniosek. Prorektor może wezwać studenta do uzupełnienia dokumentów w danej sprawie. Studentowi przysługuje prawo odwołania się od decyzji Prorektora do Rektora. Akademia Pomorska mając na uwadze kształtowanie właściwych postaw studentów ustanowiła

Kodeks Etyki Studenta. Na początku każdego roku akademickiego Samorząd Studencki prowadzi akcję informacyjną dla studentów pierwszych roczników, w trakcie której studenci dowiadują się o możliwości współdziałania z przedstawicielami samorządu oraz wsparcia w rozwiązywaniu problemów studenckich ze strony RSS w Akademii Pomorskiej w Słupsku.

Akademia Pomorska w Słupsku stale informuje oraz wspiera studentów w sprawach związanych z bezpieczeństwem, posiada przepisy przeciwdziałające dyskryminacji oraz procedury mające zabezpieczyć studentów w razie wystąpienia zachowań dyskryminujących i naruszenia zasady równości. Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania oraz Rektorska Komisja ds. Równego Traktowania odpowiadają za wszelką pomoc w sprawach związanych z dyskryminacją i przemocą.

Istotne informacje w zakresie różnych form wsparcia studenci mogą uzyskać między innymi za pomocą strony internetowej, Facebooka KFA, pomocy ze strony opiekuna roku, pracowników naukowych, pracowników administracyjnych.

Studenci otrzymują wsparcie materialne w następujących formach:

- stypendium Rektora, które jednocześnie jest motywatorem do osiągnięcia przez nich jak najlepszych wyników w nauce oraz rozwijania działalności naukowej, sportowej bądź artystycznej;
- stypendium socjalne;
- stypendium dla osób z niepełnosprawnościami;
- stypendium finansowane przez jednostkę samorządu terytorialnego;
- zapomoga określona zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Akademia Pomorska w Słupsku oferuje studentom projekt „ZniŻAK”. dzięki któremu funkcjonuje Studencka Karta Rabatów Studentów i Doktorantów Akademii Pomorskiej w Słupsku „ZniŻAK”. Studenci mogą ubiegać się o wyrobienie karty bezpłatnie, karta upoważnia do uzyskania zniżek i rabatów oraz skorzystania z ofert specjalnych oferowanych przez Partnerów Karty. Partnerami projektu Karty są słupskie firmy pozyskiwane przez Sekcję ds. Promocji Akademii Pomorskiej w Słupsku.

Studenci mogą liczyć na kompetentną obsługę administracyjną za pomocą wykwalifikowanych pracowników Biura ds. Studentów i Doktorantów, które przyjmuje studentów codziennie od poniedziałku do piątku w wyznaczonych godzinach oraz w każdą zjazdową sobotę. Studenci mogą zwracać się w różnych sprawach do Prorektora ds. Studentów, który dyżuruje trzy razy w tygodniu, a w razie konieczności studenci mają możliwość kontaktu poza wyznaczonym czasie dyżurów

Władze Uczelni oraz Instytutu współpracują z Samorządem Studentów i organizacjami studenckimi na wielu płaszczyznach. Członkowie Samorządu Studentów są członkami różnych organów kolegialnych m.in. Senatu, Rady Uczelni, komisji dyscyplinarnej dla studentów, odwoławczej dyscyplinarnej dla studentów. Studenci kierunku filologia są inspirowani do aktywnego uczestnictwa w różnych ogólnouczelnianych gremiach między innymi Rady Bibliotecznej. Samorząd Studencki dba o dobro społeczności studenckiej oraz kulturę studencką na przykład poprzez organizowanie Juwenaliów. Uczelnia we współpracy z Samorządem Studenckim podejmuje najważniejsze decyzje dotyczące kwestii związanych ze sprawami socjalno-bytowymi studentów. Samorząd Studentów opiniuje między innymi programy studiów i inne akty prawne oraz spełnia wszystkie obowiązki wynikające z ustawy. Stanowisko studentów na temat istniejącego systemu wsparcia studentów w Akademii Pomorskiej w Słupsku jest stale monitorowane.

Ocena kadry wspierającej proces kształcenia realizowana jest za pomocą ankiety wypełnianych przez studentów, które są umieszczane Wirtualnym Dziekanacie. Każdy student posiada indywidualny dostęp do „Wirtualnego Dziekanatu”. Zbiorczy raport z procesu ankietyzacji opracowuje Uczelniana

Komisja ds. Jakości Kształcenia, a jego wyniki publikowane są na stronie Uczelni. Ponadto przedstawiciele studentów mogą zgłaszać wszelkie nieprawidłowości oraz swoje uwagi między innymi Prodziekanowi ds. Kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Akademia Pomorskiej w Słupsku korzysta z wielu środków komunikacji, zapewniając publiczny dostęp do informacji kandydatom na studia, studentom, absolwentom oraz pozostałym zainteresowanym osobom. Głównym źródłem pozyskiwania informacji o kierunku oraz Uczelni jest strona internetowa, która dostarcza informacje o kompetencjach oczekiwanych od kandydatów, warunkach i trybie rekrutacji kandydatów na studia, kryteriach kwalifikacji kandydatów, terminarzu procesu przyjęć na studia, programie studiów, w tym zakładanych efektach uczenia się, systemie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, warunkach i trybie rekrutacji kandydatów na studia, regulaminie studiów, zakładanych efektach uczenia się, wymaganiach dotyczących realizacji programu studiów, planach zajęć w bieżącym roku akademickim oraz ewentualnych zmianach w terminach lub miejscach

odbywania się zajęć, zasadach dyplomowania, zasadach potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, terminach egzaminów w sesji egzaminacyjnej, terminach egzaminów dyplomowych, wysokości opłat, wzorach podań i inne niezbędnych informacji do organizacji procesu kształcenia na kierunku.

Wszystkie kluczowe informacje o studiach oraz dokumenty są dostępne publicznie, zarówno w formie tradycyjnej w gablotach i na tablicach ogłoszeniowych, jak i elektronicznej na stronie internetowej Uczelni oraz w BIP. Strona jest w pełni responsywna i jest możliwe korzystanie z niej zarówno z ekranu komputera, jak i urządzeń mobilnych. Strona internetowa i podstrony Akademii Pomorskiej w Słupsku są zgodne ze standardami WCAG. Na Uczelni funkcjonuje jednostka odpowiedzialna za monitorowanie, aktualizację, rzetelność, zrozumiałość, kompleksowość informacji upublicznionych na stronie i dbająca o jakość upublicznionych informacji i jakość wizualną strony, co pomaga w jej przejrzystości i poszukiwaniu materiałów na stronie Wydziału i Uczelni.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	Tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	Tak
3.	Zasady rekrutacji	Tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	Tak
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	Tak
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	Tak
7.	Aktualne programy studiów	Tak
8.	Sylabusy	Tak
9.	Kompletność sylabusów	Tak
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	Tak
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	Tak
12.	Erasmus	Tak
13.	Most	Nie
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	Tak
15.	Harmonogram zajęć	Tak
16.	Regulamin studiów	Tak
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	Tak
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	Tak
19.	Biuro Karier	Tak
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	Tak

21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	Tak
-----	--	-----

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Dla kierunku filologia w AP w Słupsku zostały formalnie przyjęte zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Są one jednak stosowane w sposób niepełny, co skutkuje niespójną, zatamizowaną i niereagującą na zmiany formalne koncepcją kształcenia. Uczelnia podejmuje działania, które mają przynieść dane dające podstawy do zmian w programie studiów: włącza w te procesy interesariuszy wewnętrznych, poprzez formalne i nieformalne kanały komunikacji uzyskuje informacje zwrotne od studentów, pozostaje w stałym kontakcie z reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Dla kierunku funkcjonuje zespół odpowiedzialny za nadzór merytoryczny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały formalnie w sposób przejrzysty jego kompetencje i zakres odpowiedzialności. Przyjęte przez Uczelnię rozwiązania nie są jednak co do kierunku skuteczne. Wprowadzane zmiany prawa nie w pełni są implementowane do kierunku filologia (vide braki i błędy dotyczące prowadzonej specjalności *nauczycielskiej*). Zespół odpowiedzialny za kierunek nie podejmuje stałego, powtarzalnego, opartego na mierzalnych danych monitorowania programu

studiów, jego przeglądu, nie poddaje go właściwej ocenie i nie proponuje jego modyfikacji zgodnie z uzyskaną wiedzą.

Zatwierdzanie, zmiany i wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalne przyjęte dla całej uczelni procedury. W procedurach tych jest miejsce na wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań, z których jednak dla kierunku się nie korzysta. Mimo fundamentalnej zmiany, jaką jest wydzielenie z kierunku specjalności *filologia angielska* i uczynienie z niej osobnego kierunku studiów nie nastąpiły żadne działania, które miałyby odnieść do obecnego kierunku, jego koncepcji i programu.

Przyjęcia kandydatów na studia odbywa się w oparciu o formalne przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Działający na Uczelni system jakości kształcenia nie działa skutecznie w odniesieniu do kierunku filologia, gdyż wadliwość rekrutacji wykazana w kryterium 3, nie została dotąd wychwycona i skorygowana.

Dla kierunku filologia nie odbywa się systematyczna ocena programu studiów, która obejmowałaby co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, treści programowych, metod kształcenia, weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyk zawodowych oraz wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów. Dowodem na to są opisane w kryteriach 1-3 problemy związane z koncepcją kształcenia, w tym procesem dyplomowania i jego efektami, a także obszarem koncepcji i realizacji i oceny praktyk zawodowych. Na ocenianym kierunku w roku akad. 2022/2023 prowadzone były prace koncepcyjne polegające na wydzieleniu i usamodzielnieniu kierunku filologia angielska, nie pociągnęły one jednak żadnej merytorycznej dyskusji ani żadnych prac nad dotychczasowym kierunkiem filologia, co powoduje, że całość (tak koncepcyjna, jak związana z efektami uczenia się, itd.) będzie funkcjonowała formalnie bez zmiany mimo zasadniczego przewartościowania, jakie następuje wraz z wydzieleniem kierunku filologia angielska (wydzieleniem ścieżki *filologia angielska* w samodzielny kierunek studiów).

Uczelnia nie stosuje wyników miarodajnych danych i informacji dla działań projakościowych wobec kierunku, co wyraźnie widać zarówno w wynikach analiz prac etapowych, jak i dyplomowych. W wypadku tych ostatnich zarówno jakość samych prac, jak i uchybienia formalne w dokumentacji, stosowanie się do wewnętrzuczelnianych procedur wskazuje na to, że obszar ten nie podlega żadnej wewnętrznej projakościowej kontroli, ewaluacji i korekcie.

Współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi co do oceny programu studiów ma charakter punktowy i wybiórczy, nie stanowi całościowej, powtarzalnej i systematycznej pracy, której efekty przekładałyby się na zaawansowanie działań projakościowych wobec kierunku. W kontekście studiów na profilu ogólnoakademickim wyraźnie widać te słabości w braku skutecznego działania wypracowanej koncepcji dyplomowania, a także przygotowania i włączania studentów do prowadzenia badań naukowych, zasadniczym braku wskazań metodologii badawczych (językoznawczych czy literaturoznawczych) w przygotowywanych i dopuszczanych do obrony pracach dyplomowych.

Jakość kształcenia podlega systematycznej ocenie instytucji zewnętrznych, Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła ewaluację kierunku filologia w Akademii Pomorskiej w Słupsku i uchwałą nr 484/2017 z dnia 21 września 2017 r. Prezydium PKA wydało akredytację pozytywną ze wskazaniem na kolejną ocenę w r. akad. 2022/2023, a w sentencji wskazując Uczelni na konieczność dostosowania specjalności *nauczycielskiej* do wymogów obowiązującego prawa. Ponowna wizytacja na kierunku ujawnia nowe słabości i braki, które skutkują obniżeniem ocen w niektórych kryteriach.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są tylko częściowo stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte tylko częściowo o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji. Biorą w tych procesach udział interesariusze wewnętrzni, w tym studenci, oraz zewnętrzni reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego. Działania te są punktowe, reaktywne i nie stanowią całościowej i systematycznej pracy na rzecz zapewniania jakości kształcenia na kierunku. Ujawnia się to w zaleceniach sformułowanych w kryteriach o ocenie obniżonej do kryterium spełnione częściowo. Dla kierunku nie stosuje się wszystkich narzędzi, które pozwoliłyby monitorować program studiów, jego koncepcję i realizację. Nie prowadzi się odpowiedniego monitoringu w zakresie uregulowań prawnych i ich implementacji do kierunku, co ujawnia się w błędach związanych z prowadzoną specjalnością *nauczycielską*. Interesariusze wewnętrzni nie są odpowiednio angażowani w działania, które skutkowałyby podniesieniem kompetencji w zakresie badawczym studentów kierunku, co rzutuje na jakość prac dyplomowych oraz proces dyplomowania. System nie pozwala na wychwytywanie w procesie dyplomowania błędów zarówno formalnych, jak i merytorycznych w pracach oraz w przebiegu procesu dyplomowania. Na kierunku uwidoczniają się problemy związane z błędnymi warunkami rekrutacji, co nie staje się podstawą do działań naprawczych. Mimo wydzielenia z kierunku ścieżki *filologia angielska* nie przeprowadzono żadnych działań choćby o charakterze weryfikacyjnym dla kierunku filologia w nowym jego kształcie. Propozycja oceny kryterium jako kryterium spełnione częściowo wynika z 1) braku systemowych prac nad przeglądem i weryfikacją programu studiów na kierunku; 2) braku narzędzi umożliwiających skuteczną kontrolę poprawności kształcenia na specjalności *nauczycielskiej*; 3) braku narzędzi umożliwiających skuteczną kontrolę jakości realizacji praktyk zawodowych; 4) braku narzędzi umożliwiających skuteczną kontrolę jakości procesu dyplomowania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie mechanizmów projakościowych obejmujących całościową weryfikację programu studiów na kierunku z uwzględnieniem miarodajnych danych.
2. Zaleca się objęcie monitoringiem wszystkich elementów programu, w tym całości specjalności *nauczycielskiej*.
3. Zaleca się wypracowanie i wdrożenie metod polityki projakościowej wobec praktyk zawodowych na kierunku.

4. Zaleca się wypracowanie i wdrożenie metod polityki pro jakościowej pozwalających monitorować skuteczność realizacji procesu dyplomowania na kierunku.
5. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Przewodniczący zespołu oceniającego

prof. dr hab. Igor Borkowski

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218);
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.;
9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Załącznik nr 2

do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób

prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia

się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są

wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadre do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

